Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 59 (8549). ● 22 март, 1985 йил ● ЖУМА ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

ҚАДРЛИ ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

• БАҲОРНИНГ ИЛИҚ-ИССИҚ КУНЛАРИ БОШЛАНДИ. ЕРНИ ЧИГИТ ЭКИШГА ЎЗ ВАҚТИДА ВА СИФАТЛИ ТАЙЁРЛАЙЛИК • ТЕХНИКАНИНГ ШАЙЛИГИНИ ЯНА БИР БОР ТЕКШИРИБ КЎРАЙЛИК • БУ ЙИЛГИ ШАРОИТДА УРУҒЛИКНИ ТАНЛАШ ВА САРАЛАШГА, МАҲАЛЛИЙ ЎҒИТДАН КЎПРОҚ ФОЙДАЛАНИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИНГ.

ТЕХНИКА ЭКИШГА ТАХТ

БЕКОБОД районидаги Ленин номли колхоз меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам қувончли натижаларга эришдилар. Пахта тайёрлаш юзасидан белгиланган беш йиллик план тўрт йилда уддаланди. Давлатга 31 минг 970 тонна ўрнига 32 минг 664 тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб берилди. Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларидаги зиммага олинган мажбуриятлар ҳам ошириб бажарилди.

Хўжаликнинг Абдуқаюм Мадиёров, Абдуғани Алимов, Аваз Ҳамроқулов, Адолат Рўзиматова сингари тажрибали пахта усталари бошчилик қилаётган бригадаларда ҳар гектар ердан 39—44 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди.

— Халқимизда меҳнат қилган хирмон уяди, деган гап бор, — дейди илғор бригада бошлиғи А. Мадиёров. — Бунга тўла ишонч ҳосил қилдик. 1985 йилда қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун барча имкониятларни ишга соляпмиз.

Ҳақиқатан ҳам колхозда янги ҳосилга мустаҳкам замин тайёрланмоқда. Чигитни ўз вақтида экиб олиш учун барча техника воситалари шай қилиб қўйилган. Ариқ-зовурлар сифатли тозаланди. Ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. Далаларни озиқлантириш оби-тобида ўтказилди. Шунингдек, экиш даврида солиш учун маҳаллий ва минерал ўғитдан компост етарли миқдорда тайёрлаб қўйилди. Колхоз пахтакорлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида 2244 гектар ернинг ҳар гектаридан 35,7 центнердан ҳосил олиб, давлатга 8 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини қабул қилишди.

К. БЕГМОНОВ.

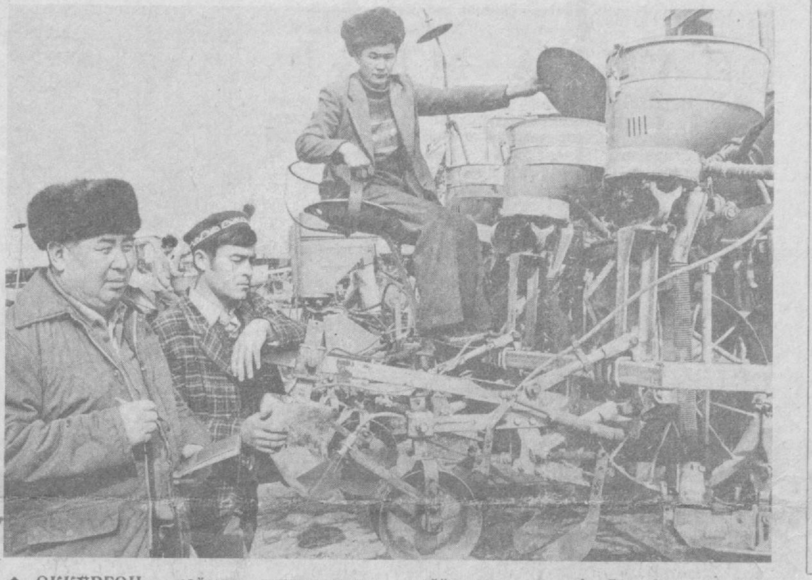

◆ ОҚҚЎРҒОН районидаги «Ленинизм» колхози деҳқонлари бу йил 1170 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олиб, экишга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) колхоз партия комитетининг секретари А. Кузинбоев, механизаторлардан А. Саимбоев, У. Боиров ўртоқлар сеялкаларнинг тайёрлигини текшириб кўрмоқдалар.

А. Мальцев фотоси.

ЎТГАН ЙИЛДАГИДАН КЎПАЯДИ

— БАҲОРГИ экиш мавсумини коллективимиз аъзолари пухта ҳозирлик кўрган ҳолда кутиб олмоқдалар, — дейди Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг 19-бригадаси бошлиғи Саврбой Ниёзимбетов. — Зотан биз ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш мажбуриятини олганмиз. Агар мақсадимизга эришсак, бу кўрсаткични ўтган йилдагидан анча оширган бўламиз.

Бригада деҳқонлари дала ишларини мажбуриятга яраша олиб бормоқдалар. Мавжуд 55 гектар майдон кеч кузда сифатли шудгордан чиқарилди. Қиш фаслида эса қўшимча равишда минерал ҳамда маҳаллий ўғитлар билан тўйдирилди. Айни кунларда бригада механизаторлари Ҳамид Аҳмедов ва Болтабой Рсамедовлар сифатли ремонтдан чиқарилган экиш техникаларини яна бир карра кўздан кечирмоқдалар.

Бригадада шунингдек, ариқ-зовурларни тозалаш, ерларни текислаш каби тадбирлар ҳам сифатли олиб бориляпти. Бунда М. Тошпўлатов, К. Жамолов, Э. Зуфарбоев сингари деҳқонлар ҳамкасбларига намуна кўрсатиб меҳнат қилишяпти.

Л. МАНСУРОВ.

БИРИНЧИ ИШЛОВ ТУГАЛЛАНДИ

ТОШКЕНТ районидаги С. Раҳимов номли колхоз далаларида баҳорги ишлар авж олиб кетди. Сабзавоткорлар эртаги сабзавот турларини экишни тугалладилар. 10 гектар ерга карам, шунча майдонга картошка, 15 гектар ерга редиска, сабзи ва бошқа резаворлар экилди. Колхозда кузда экилган сабзавотларга ишлов бериш ҳам қизғин бораётир. 30 гектар ердаги август пиёзи, 6 гектар ердаги саримсоқ пиёз дастлабки парваришдан чиқарилди.

Т. ЖЎРАЕВ.

Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига

БРИГАДАНИНГ ФАХРИЙ АЪЗОСИ

ТОШКЕНТ қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг ишчилари турли тарихий саналарга бой бўлган якунловчи йилда катта ташаббус ва ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги жаҳоншумул Ғалабасининг 40 йиллиги шарафига юксак мажбуриятлар олишган.

Машинасозлар шу кунларда «Буюк Ғалаба юбилейига — 40 зарбдор ҳафталик!» шиори остида ишламоқдалар. Бу ватанпарварлик ҳаракати барча цехларда кенг ёйилмоқда. Ҳамма коллективлар шу санагача пландагидан ташқари камида 25 та пахта териш машинаси тайёрлаш ва бир кун тежалган материаллар ҳамда ёқилғи-энергетика ресурслари асосида ишлашга аҳд қилдилар. Бу меҳнат беллашуви натижалари ҳар ҳафтада якунланмоқда. Зарбдор ҳафталикларда яхши кўрсаткичларга эришган коллективлар моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда.

Қуюв цехининг Н. Гараев, А. Безруковлар раҳбарлигидаги комплекс бригадалари, В. Грибков бошчилик қилаётган пружиначилар, У. Тошпўлатов бош бўлган эгувчилар бригадалари мусобақада пешқадамлик қилишяпти. Улар ҳозирги вақтдаёқ кўплаб металл, қолиплаш аралашмаси ва электр энергиясини тежадилар.

Механика-йиғув цехининг слесари И. Алломов Буюк Ғалабанинг 40 йиллигигача ўн биринчи беш йиллик топшириғини бажариш ташаббуси билан чиқди. Уни Г. Эшматова, В. Шумицкий ва бошқа кўпгина машинасозлар қўллаб-қувватладилар.

Тайёрлов цехи майда пресслаш участкасининг Р. Рихсиев раҳбарлигидаги штамповкачилари бригадаси заводда сон жиҳатдан энг йирик ҳисобланади. Коллективга 53 машинасоз бирлашган. Бригада аъзолари корхонада кўпгина ташаббусларнинг ёйилишига бошқош бўлганлар. Илғор коллектив аъзолари яқинда яна бир ажойиб ҳаракат бошлашди. Улар ўзбек халқининг содиқ фарзанди, биринчи ўзбек генерали, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Собир Раҳимовни ўз бригадалари аъзолари сафига қўшишга қарор қилдилар. Штамповкачилар фахрий аъзо нормасини ҳам бажармоқдалар ва унга ёзиладиган иш ҳақини Совет тинчлик фондига ажратишяпти. Бригаданинг бу ташаббуси завод партия комитети томонидан маъқулланди ва кенг ёйиш учун тавсия этилди. Шунинг учун ҳам бу коллектив издошлари кун сайин кўпайиб бормоқда.

В. КЛЕМЕНТЬЕВ,
«Ташсельмаш» заводининг катта инженери.

1989 ЙИЛ ҲИСОБИГА

«УЗБЕКШАХТОСТРОЙ» қурилиш тресту бўлинмаларида бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш юзасидан социалистик мусобақага қўшилиб ишлаётган бригадалар анчагина бор. Донгдор бинокор Димитрий Зазулин раҳбарлигидаги коллектив ҳам шундай юксак маррани кўзлаб меҳнат қилмоқда. Бригада аъзолари ишлаб чиқариш объектлари, уй-жойлар, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатувчи муассасалар қурилишини доим жадал суръатлар билан ва сифатли олиб бормоқдалар.

Ишлаб чиқариш интизомига ва қурилиш технологиясига қатъий амал қилиш, бригада аъзолари томонидан ёрдамчи ва қўшимча касбларни эгаллаш, бутун маҳорат ва тажрибани сарфлаб ишлаш коллектив меҳнати натижасининг самарали бўлишига олиб келмоқда. Шунинг учун ҳам бригада бунёдкорлари зиммаларига олган мажбуриятларини тўла ва зиёдаси билан бажармоқдалар. Уларнинг меҳнат календарида 1989 йилнинг сентябрь ойи бошланди.

Пешқадам бригада аъзолари КПСС XXVII съезди, Улуғ Ватан урушидаги Ғалабанинг 40 йиллиги ва стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, янада юксак меҳнат марраларини белгилашди. Ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини шу йилнинг 7 ноябригача бажариш, барча объектларни «яхши» ва «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширишга эришишга аҳд қилдилар. Эндиликда сўзнинг устидан чиқиш учун ҳар қачонгидан ҳам кўтаринкилик ва ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишяпти.

М. МАҲМУДОВ.

ТАННАРХ АРЗОНЛАШЯПТИ

Олмазордаги 5-автомобиль ремонти заводи коллективи якунловчи йилни меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан нишонлашга қатъий аҳд қилиб ишламоқда.

Шу туфайли ҳам коллектив ўн биринчи беш йиллик сўнгги йилининг дастлабки икки ойида самарали ишлади. Маҳсулот реализация қилиш плани муддатидан анча илгари — 24 февралда тўла бажарилди. Меҳнат унумдорлиги салкам бир ярим процентга ошди. Маҳсулот таннархини камайтиришда эса янада яхшироқ натижага эришилди. У салкам уч процент арзонлашди.

Завод ишчилари шу кунларда ҳам суръатга суръат қўшиб ишлаб, кунлик топшириқларни ортиғи билан бажаришяпти.

С. МУҲАММАДЖОНОВА,
Чиноз райони.

«Зарбдор меҳнатимиз — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига!» — шундай шиор асосида фидокорона меҳнат қилаётган «Ғунча» тикувчилик фабрикаси Паркент филиалининг коммунист Мавлуда Эшматова бошлиқ бригадаси чеварлари катта меҳнат ютуқларини қўлга киритмоқдалар. Улар ҳар бир иш кунида нормадагидан 20—30 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга, тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатининг юқори бўлишини таъминлашга эришмоқдалар. Ишни ҳар жиҳатдан пухта ташкил этилаётганлиги бригаданинг аҳил чеварларига қўл келмоқда. Норби Назирова, Саодат Рустамова, Муҳаббат Жўраева, Гулбаҳор Ғанибоева сингари 14 чеварнинг барчаси ўзаро меҳнат беллашувида ибрат кўрсатиб ишлашмоқда.

КВАРТАЛ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Куни-кеча бу бригада коллективи 5-цех ишчилари орасида биринчи бўлиб йилнинг дастлабки квартали планини бажарди. Истеъмолчиларга салкам 14 минг дона болалар кийим-кечаклари етказиб берилди. Бу кўрсаткич уч ойлик планда белгиланганидан 1,5 мингта кўпдир. Улар айни кунларда ҳам иш суръатини бўшаштирмай қутлуғ санани олти ойлик топшириқни бажариш билан кутиб олиш учун ғайрат-шижоат кўрсатиб меҳнат қилишмоқда.

М. МИРКАМОЛОВ.

БУГУН — ЯГОНА СИЁСИЙ КУН

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ ДЕБОЧАСИ

Бугун бутун республикамизда бўлгани каби областимизда ҳам ўтказиладиган ягона сиёсий кунинг мавзуи — Россияда 1905—1907 йиллардаги революциянинг 80 йиллигидир. Сиёсий докладчилар меҳнат коллективлари ва аҳоли турар-жойларида ўтказиладиган суҳбатларда биринчи рус революциясининг оламшумул тарихий аҳамияти тўғрисида гапириб берадилар. Ана шу пайтда халқ томонидан тузилган ишчи депутатлари Советлари, шундан сўнг эса деҳқон ва солдат депутатлари Советлари тарихда биринчи бор революцион ҳокимиятнинг органлари бўлди. Ленин худди шу Советларда бўлажак социалистик давлатчилигимизнинг тимсолини кўрганди. 1905—1907 йиллардаги революциянинг сиёсий сабоқлари бугунги кунда ҳам тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун кураш олиб бораётган халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати, антиимпериалистик кучлар учун катта аҳамиятга эгадир.

Коммунистик партия ва совет халқи ҳозир ривожланган социализмни такомиллаштириш йўлидан дадил бормоқда. Сиёсий докладчилар ўтказадиган суҳбатларида ягона сиёсий кун қатнашчиларига КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари март (1985 йил) Пленуми қарорлари, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари олдида турган муҳим вазифалар ҳақида гапириб берадилар. Совет халқининг партия XXVII съездини, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш, 1985 йил ва умуман беш йиллик планлари, юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун авж олган социалистик мусобақа ҳам суҳбатларда ўз аксини топади.

ИЛМ-ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ЭКИН «КЎРПАСИ»

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтининг олимлари чигит сеялкасига қатқалоқ ҳосил қилдирмайдиган мослама ишлаб чиқдилар. Бу мослама эгат юзига маҳаллий ўғит талқони солиб кетади.

Мулчалаш, деб аталувчи бу операциядан кейин ёмғир ёғиб ўтгач, тупроқ юзида қатқалоқ ҳосил бўлмайди. Бундан ташқари маҳаллий ўғит тупроқ бетига ёзилган ўзига хос «кўрпа» вазифасини ўтаб экилган чигитни паст температурадан сақлайди ва ғўзанинг дастлабки ўсиш даврида унинг яхши авж олишини таъминлайди.

Тажрибалар янги мосламадан фойдаланиш чигитнинг яхши униб чиқиб, ғўза қалинлиги энг мақбул даражада бўлишига имкон беришини кўрсатди. Олимлар мулчаловчи материал сифатида маҳаллий ўғит билан бирга вилт касаллиги юқмаган туйилган ғўзапоядан ҳам фойдаланишни тавсия этмоқдалар. Бу нарса пахта далаларининг чиқитларидан тўлароқ фойдаланишга ва айни маҳалда тупроқни ғўзапояда йиғилган органик моддалар билан бойитишга имкон беради.

(ЎзТАГ мухбири).

РЕКОРД ОДДИЙ НОРМАГА АЙЛАНАДИ

БУ ТРЕСТ — республикамиз пойтахтидаги етакчи қурилиш ташкилотларининг бири саналади. Коллективнинг меҳнатсевар бунёдкорлари замонавий архитектура асосида ўзига хос, кўркам объектларни барпо этишга даъват этилган. Капитал маблағлар самарадорлигини ошириш, иш сифатини яхшилашга қаратилган янгидан-янги резервларни қидириб топаётганликлари, мавжуд қувватлардан ва иш соатларидан оқилона фойдаланаётганликлари туфайли улар бу вазифани муваффақиятли адо этмоқдалар.

Айниқса, 11-«Висотстрой» трести бунёдкорларининг 1984 йилда эришган ютуқлари салмоқли бўлди. Барча объектларда қурилиш-монтаж ишларини жадаллаштириш, иш унумини ошириш, уларни белгиланган муддатларда ишга туширилишини таъминлаш учун ўзаро социалистик мусобақа авж олдирилди, унинг таъсирчанлиги, ошкоралиги таъминланди. Беллашувда ғолиб чиққан қурувчилар моддий манфаатдорлиги оширилибгина қолмасдан, маънавий жиҳатдан ҳам тез-тез рағбатлантирилиб турилиши унинг янада жонланишига олиб келди. Мукофот ҳам, имтиёз ҳам меҳнатга яраша бўлишини ҳар бир ишчи ҳар дақиқа сезиб турди. Ўнга яқин имтиёзли путёвкалар билан мамлакатимизнинг турли шаҳарларида кўнгилли дам олиб қайтган қурувчиларнинг барчаси меҳнат илғорлари, мусобақа пешқадамлари эканлиги фикримизнинг далилидир.

Меҳнатни ташкил этишнинг бундай самарали воситалари иш сифатининг яхшиланишига ҳам ёрдам берди. Шуниси қувончлики, фойдаланишга топширилган ўнлаб объектлар давлат комиссияси томонидан аъло сифатларга қабул қилиб олинди. Улар орасида Тошкент телеминораси, Ўзбекистон ССР Энергетика министрлигининг музикали-рангли фонтани ва бошқа муҳим объектлар бор.

— Ютуқларимизнинг боиси ишни пухта ташкил этаётганлигимизда деб ўйлайман, холос, — дейди трест партия ташкилоти секретари В. Дорохов биз билан суҳбатда. — Бунинг бошқа сири, сабаби йўқ. Ишчидан иш талаб қилишдан аввал унга етарли меҳнат шароити яратиб бериш лозим. Бунинг учун энг аввало қурилиш материаллари ўз муддатида, етарлича етказиб берилиши, кейин эса иш жараёнларида узилиш бўлмаслиги учун зарур техникани вақтида келтиришни таъминлаш зарур. Бизда шу ҳар икки масалага ҳам алоҳида эътибор билан қаралади. Уларнинг бажарилишини ойлик ва квартал иш якунлари бўйича ўтказилаётган йиғилишларимизда таҳлил этиб бораяпмиз. Ўтган йили ҳам малакали қурувчиларимиз ҳамда инженер-техник ходимлар томонидан илғор техникани ишлаб чиқаришда кенг қўллаш, иш сифатини яхшилаш ва унумини оширувчи, қўл кучи сарфини камайтирувчи юзлаб рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари киритилди. Эндиликда ишлаб чиқаришга жорий этилганлари ками билан йилига 300 минг сўмлик иқтисодий самара бериши кутилмоқда. С. Гегель, Е. Яновский, И. Якин, Т. Исаков, В. Ковешников сингари изланувчан бунёдкорлар, беш йиллик зарбдорлари бу ишга баракали ҳисса қўшишмоқда.

Илғор коллектив меҳнатига яраша муносиб тақдирланаётгани қувончли ҳолдир. Трест 1983 йили Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлган эди. 1984 йил якунларига кўра эса коллектив байроқдорлик мавқеини қўлдан бермай яна Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби деб топилди.

— Бу йилги режамиз эса ҳар қачонгидек улкан, — дейди В. Дорохов, — шонли саналарга бой 1985 йилда ўтган йиллардаги рекордимизни оддий нормага айлантириб, беш йилликка зарбдор якун ясаш.

Дарҳақиқат, улкан мукофот трест бинокорларини янгидан-янги меҳнат марралари сари руҳлантирмоқда. Коллективда якунловчи йилнинг дастлабки икки ойлик плани ортиғи билан адо этилганлигининг боиси ҳам шунда. Бир сўз билан айтганда, бинокорлар ўн биринчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида зарбдорчасига меҳнат қилдилар. Шу туфайли ҳам беш йилликнинг тўрт йили планида белгиланган қурилиш-монтаж ишлари ҳажми тўла адо этилиб, 38 минг 277 квадрат метр турар-жой бинолари шаҳарликларга тақдим этилди. Шунингдек, бир неча маданий-маиший ва маъмурий объектлар ҳам қуриб битказилди. Бош пудрат бўйича 98 миллион 573 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилиб, бу соҳадаги тўрт йиллик план 13 процент ортиғи билан бажарилди. Трест коллективининг ўз кучлари билан амалга оширган бунёдкорлик ишлари эса 45 миллион 421 минг сўмликни ташкил этди. Бу тўрт йиллик планда белгиланганидан салкам 3 миллион сўм кўпдир.

Бу ютуқларнинг таъминланишида Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Мухтор Хабибуллаев, республикада хизмат кўрсатган бинокор Зокиржон Неъматжонов, Анатолий Жўраев, Отто Киршенман сингари моҳир қурувчилар бошқараётган бригадаларнинг меҳнати анча самарали бўлмоқда. Шу каби еттита комплекс бригада айни пайтда ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этиб, 1986 йилнинг май-сентябрь ойлари ҳисобига ишламоқдалар. Аъламхон Узоқов, Анатолий Голубев, Роза Сафиулиналар бошчилик қилаётган бригада қурувчиларининг иш кўрсаткичлари ҳам уларникидан кам бўлмаяпти. Ҳозирги кунда бу пешқадам коллективларнинг меҳнат ҳисобида беш йиллик топшириқлари бажарилай деб қолди.

Ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан шаҳар кўркига кўрк қўшиб келаётган бу аҳил коллектив бунёдкорлари бу йилги, умуман ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга эришадилар. Уларнинг шу кеча-кундузидаги иш суръатлари шундан далолат бериб турипти.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ ҒОЛИБЛАРИ

МЕТАЛЛОЛОМ — ВАТАНГА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА 1985 ЙИЛ ЯНВАРЬ—МАРТИДА МЕТАЛЛОЛОМ ТАЙЁРЛАШ (ТОПШИРИШ) ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШИ ЮЗАСИДАН ШУ ЙИЛ 21 МАРТГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Квартал планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — қора металл, иккинчи устун — рангли металл.

ШАҲАРЛАР:		
Янгиобод	105,5	58,0
Ангрен	88,2	94,7
Янгийўл	87,0	80,3
Бекобод	86,9	105,2
Оҳангарон	86,5	79,4
Олмалиқ	79,5	79,6
Чирчиқ	75,9	88,0
Наримонов	70,4	93,7
РАЙОНЛАР:		
Коммунистик	105,2	70,5
Паркент	101,2	111,7
Оҳангарон	99,6	153,8
Бўстонлиқ	95,5	200,0
Тошкент	89,8	121,1
Ғалаба	89,0	98,7
Бекобод	86,2	118,1
Янгийўл	86,1	95,4
Пискент	84,3	110,6
Оққўрғон	83,7	55,1
Калинин	82,9	90,3
Ўрта Чирчиқ	78,4	62,5
Оржоникидзе	69,0	55,1
Бўка	68,8	60,5
Чиноз	67,3	58,0
ОБЛАСТЬ бўйича:	81,9	87,6

Келтирилган маълумотлардан шу нарса кўриниб турибдики, айрим шаҳарлар ва районлар бўйича 1985 йилнинг биринчи кварталида металлолом тайёрлаш қониқарсиз бормоқда.

«Чирчиқсельмаш», «Узбекхиммаш», трансформатор, рўзғор химияси, Тўйтепа металл конструкциялари заводлари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Ангрен кўмир разрези, «Ташоблсельхозтехника», область юк ташиш автомобиль ишлаб чиқариш тресті, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг район корхоналарида металлолом топшириш секин суръатлар билан бормоқда.

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар раҳбарлари шу йилнинг март ойида металлолом топшириш суръатларини кучайтириш, 1985 йилнинг биринчи квартали учун белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминлаш учун шошилинч чоралар кўришлари керак.

КОМСОМОЛ ҲАЁТИ САҲИФАСИ

ҲОСИЛДОР ДАЛАЛАР

Районимиз ташкил топгандан буён ўтган давр мобайнида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш икки баравар кўпайди. Саноат, қурилиш соҳаларида ҳам кўзга кўринарли ютуқларга эришилди. Буларнинг барчасида комсомол-ёшларнинг салмоқли ҳиссаси борлигидан фахрланамиз.

Бизнинг колхозда иккита комсомол-ёшлар бригадаси тузилган. Беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажариш юзасидан бошланган ташаббусга коллективимиз аъзолари биринчилар қатори қўшилиб, катта ютуқларни қўлга киритдилар. Ўн биринчи беш йиллик планини ўтган йилнинг октябрь ойидаёқ ортиғи билан адо этдик. Сўнг ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига 70 тонна картошка ва 125 тонна сабзавот маҳсулотлари топширдик.

Бригадамизда меҳнат қилаётган 14 нафар йигит-қизнинг аксарияти ўрта мактабни тугатиб, меҳнат фаолиятларини далада бошлашган. Кейинчалик 4 киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ва ўрта махсус ўқув юртларига ўқишга кирди. Улар айни пайтда ўзлари учун муносиб ўринбосарлар ҳам тайёрламоқдалар. Мактаб ўқувчилари билан тез-тез суҳбатлар ўтказиб, уларда деҳқончилик касбига меҳр уйғотмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, ҳосилдорликни ошириш ҳисобига кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш масаласини илгари сурди. Колхозимиз территориясида янги ерлар очишнинг имкони йўқ. Шунинг учун ҳам биз ҳар қарич ердан унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқдамиз. Қўрилаётган тадбирлар туфайли ҳосилдорлик йилдан-йилга ошиб, план ва мажбуриятлар ортиғи билан бажарилмоқда. Кейинги йилларда бригадамизда картошка ҳосилдорлиги 120 центнерга, сабзавот экинларининг ҳосилдорлиги эса 60—70 центнерга ошди.

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

Биз картошкачиликда қизиқ бир эксперимент ўтказдик. 10 гектар ерга магнит майдонидан ўтказилган картошка уруғини қададик. Бу усулни бизга Тошкент Давлат университети физика факультети олимлари тавсия этишган эди. Тажриба участкамиздаги экинлар одатдаги пайкаллардаги экинларга нисбатан 120 центнер кўп ҳосил берди. Энг муҳими ҳамма ишлар механизация ёрдамида бажарилди. Шунинг учун ҳам маҳсулот таннархи арзонлашди.

Янги усулда ҳосил етиштириб, ҳар гектар ердан қўшимча 1,2—1,4 минг сўмдан даромад олса бўлади. Магнит майдонидан ўтказилган картошкаларни парваришлаш технологияси одатдаги картошкани парваришлашга ўхшайди, культивация, чопиқ қилиш, суғориш бир хил. Лекин ҳосилдорлиги юқоридир.

Ўтган йил оддий уруғлик картошка экилган майдонларнинг ҳар гектаридан ўртача 120 центнердан ҳосил олинди. Магнитланган уруғликлар экилган пайкалларда эса бу кўрсаткич 280 центнерга етди.

Бу йил биз Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига эълон қилинган 40 зарбдор ҳафтада актив қатнашмоқдамиз. Комсомол-ёшлардан Ҳаким Хонхўжаев, Дониёр Усмонов, Суннат Йўлдошев, Ёқут Жабборовалар кунлик нормаларини ортиғи билан бажармоқдалар.

Бу йил яна бир сана — Ўзбекистон комсомолининг 60 йиллиги нишонланади. Қутлуғ байрамга муносиб туҳфа ҳозирлашга киришдик. 3 гектар ерга сепилган сабзи уруғи барқ уриб ўсмоқда. Плёнка остида етиштирилаётган экинлар ҳосили эрта баҳорда етилади. 8 гектар ердаги эртаги картошканинг ҳар гектаридан 200 центнердан, жами 160 тонна картошка, 28 гектар майдондан эса камида 1000 тонна сабзавот маҳсулотлари етиштиришга бел боғлаганмиз.

Искандар ФОЗИЛОВ,
Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхоз комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи.

◆ МАГНИТЛАНГАН МАЙДОНЛАРДА

◆ ҲАРБИЙ ТЕХНИКА ЁШЛАР ИЗМИДА

◆ ФЕСТИВАЛЬ ФОНДИ БОЙИМОҚДА

◆ ЗЕРИКАРЛИ ОҚШОМЛАР

УСТОЗ ВА ШОГИРД

◆ **ЖУМАГУЛ ТАНГИРБОЕВА Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозининг тажрибали сут соғувчиларидан бири. У фермага ишга келганида ёшгина қизча эди. Бу ерда ўсди, камол топди. Эндиликда кўп сут соғиб олишда унинг олдига тушадигани йўқ.**

Жумагул опа айни пайтда жонкуяр мураббий сифатида ҳам кўпчиликнинг ҳурматини қозонган. Ўтган йиллар мобайнида у ўрта мактабни тамомлаб келган кўпгина комсомол қизларга сут соғувчилик касбини ўргатди. Ҳозирги кунда Жумагул опа Светлана Андреевага устозлик қилаяпти. Устоз таълимини олган Светлана ўз боқимидаги сигирларнинг ҳар биридан кунига 10 килограммга етказиб сут соғиб олаяпти. Суратда: (юқорида) устоз Жумагул Тангирбоева шогирди Светлана Андреева билан.

Ҳ. Аввалов фотоси.

ИЛМГА МЕҲР

● **В. И. ЛЕНИН номли Тошкент давлат университети химия факультетининг битирувчи курс студентлари ҳаётида ҳозир қизғин дамлар давом этаяпти. Улар диплом ҳимоясига тайёргарлик кўрмоқдалар. Суратда: 5-курс студенти Зафар Солиҳов диплом ишига алоқадор тема бўйича лабораторияда амалий машғулот ўтказаяпти.**

А. Тўраев фотоси.

СЎЗ — БЎЛАЖАК КОМАНДИРЛАРГА

ОРЗУИМГА ЕТДИМ

Ёшлигимда амакимга тахассуф қилар эдим. Унга офицерлик формаси жуда ҳам ярашар эди. Хизматдан қайтиши билан унинг бағрига отилар эдим. Шунда катта бўлганимда албатта мен ҳам командир бўламан, деб орзу қилардим.

1979 йилда Куйбишев районидаги 248-ўрта мактабни муваффақиятли тамомлаб Оренбургдаги олий авиация билим юртига ҳужжатларимни топширдим. Бетоб бўлиб қолиб медицина кўригидан ўта олмадим. Бўшашиб Тошкентга қайтдим. Лекин қалбимда офицер бўлиш туйғуси ҳали сўнмаган эди. Бир йил ўтгач В. И. Ленин номли Тошкент олий умумқўшин командирлари билим юртига ҳужжатларимни топширдим. Бироқ яна омад кулиб боқмади. Конкурсдан ўта олмадим. Шу орада ёшим етиб, армия сафига чақирилдим. Бокуда хизматни бошлаб юбордим.

Хизмат давомида ҳам ҳаёлимда билим юрти бўлди. Кириш имтиҳонлари қайси фанлардан бўлишини яхши билар эдим. Шу боисдан ҳам математика, физика, рус тили фанларини яна ҳам пухта ўрганиб бордим.

Орадан ўн бир ой ўтгач билим юртига кириш имтиҳонларини топширишга келдим. Бу гал 19 балл тўпладим. Мактабда олган фаҳрий ёрлиғим эса ярим балга ўтди. Шу тариқа 19,5 балл билан мени билим юртига қабул қилишди. Ўшанда шодлигимнинг чеки йўқ эди. Энг олдин амаким Нуриддин Очилов мени қутлади.

Айтмоқчиманки, агар ҳар бир киши аниқ мақсад сари тинмай интилса албатта у орзусига етар экан. Мана ҳозир В. И. Ленин номли Тошкент олий умумқўшин командирлари билим юртини тамомлаш арафасида турибман. Ўқув давомида мен кўп дўстлар орттирдим. Юрий Галин, Петр Самонлясов, Эркин Мирхўжаев, Шомурод Атбаканов каби курсантлар билан ёнма-ён машғулотларда актив иштирок этяпман. Бу ерда ҳарбий тактика сирларини, жанговар машиналардан фойдаланиш ва уларни бошқаришни ўрганмоқдамиз. Ҳарбий иш тарихидан хабардор бўлмоқдамиз. Машғулотларни тажрибали ҳарбий бошлиқлар олиб боришяпти.

Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги олдидан билим юртимизда ажойиб учрашувлар бўлиб ўтяпти. Уларда уруш қатнашчилари бизга ўзлари босиб ўтган жанговар йўл ҳақида гапириб бермоқдалар. Айни пайтда ўзимиз ҳам мактаб ўқувчилари билан учрашяпмиз. Яқинда бўлиб ўтган учрашувларнинг бирида мен ҳам қатнашдим. Ёшларга билим юртимиз ҳаёти ҳақида гапириб бердим. Уларда ҳарбий ишга қизиқиш уйғотдим. Кўпгина ўқувчилар мактабни тамомлаб билим юртимизга ўқишга келишга ваъда бердилар.

Бахтиёр ОЧИЛОВ,
В. И. Ленин номли Тошкент олий умумқўшин командирлари билим юртининг 4-курс курсанти.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК ҒОЛИБЛАРИ

Бирлашмамиз комсомол ташкилоти сафига 2 минг 300 йигит-қиз бирлашган. Ёшлар ишлаб чиқаришни ривожлантиришда, иш сифати ва самарадорлигини оширишда, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда актив иштирок этмоқдалар.

Бу йил биз Улуғ Ватан урушида қозонилган Ғалабамизнинг 40 йиллигини кенг нишонлаймиз. Бирлашмамиз комсомол комитетининг иш планларида шонли санага бағишланган тадбирлар ўз ифодасини топган. Жумладан, 2-бичув-тикув цехи бошлиғи, уруш ветерани Ҳамидулла Исматуллаев босиб ўтган жанговар йўлга бағишланган стенд ташкил этдик. Т. Тожихўжаева бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси эса Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилди.

Ҳозир ёшлар ўртасида «Ғалабанинг 40 йиллигига-40 зарбдор ҳафта» шиори остида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган. Ф. Хўжаев бошлиқ комсомол-ёшлар коллективи бу ҳаракатнинг ташаббускори бўлди. Ташаббус барча коллективлар томонидан қизғин қўллаб-қувватланди. Бувиниса Ойменова, Раъно Тўхтабоева бошлиқ комсомол-ёшлар бригадалари ҳозир бу мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар.

Социалистик мусобақага ҳафта сайин якун ясаб борилаяпти. Кейинги ҳафта якуни бўйича 1-бичув-тикув цехининг Б. Ойменова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси ғолиб чиқди. Улар пландаги 4250 ўрнига 5225 та трикотаж буюмлар тикиб чиқариб ҳаммадан ўзиб кетдилар. Олдинги ҳафталарда тўқув цехидан Т. Ирисбоев, 1-фабрикадан М. Хорашвили, тўқув цехидан Е. Дубовик, 1-бичув-тикув цехидан М. Дмитришина бошлиқ комсомол-ёшлар бригадалари ғолиб чиқишган эди.

Бирлашма комсомол комитети студент ва ёшларнинг XII Жаҳон фестивалини муносиб кутиб олиш юзасидан ҳам қатор тадбирлар ишлаб чиққан. Экспериментал цех рассомлари трикотаж буюмларга фестиваль белгисини тушириш мақсадида беш хил расм чиздилар. Расмларнинг барчаси фестивалга тайёргарлик комитетининг дипломлари билан тақдирланди.

Ҳозир фестиваль белгиси туширилган футболкаларни ишлаб чиқариш бошланди. Бундан тушган маблағнинг 10 проценти фестиваль фондига ўтказилади.

Р. АЗИМОВ,
«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол комитетининг секретари.

Шанбалик шиори

XII·МОСКВА·1985

Тошкент область комсомол комитети тавсияси билан комсомол-ёшлар коллективларида шанбаликлар ўтказилмоқда. Шанбаликда ишлаб топилган маблағ фестиваль фондига тақдим этилмоқда.

Пойтахт саноат корхоналарининг комсомол-ёшлар коллективлари шанбалик куни икки нормага етказиб иш бажаряптилар. Жумладан, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ёшлари шанбалик куни 60 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Шундан 11 минг сўмлиги тежалган хомашё ҳисобига бўлди. Тушган маблағнинг 4 минг сўми фестиваль фондига ўтказилди.

СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўтган шанбаликда икки ярим мингдан ортиқ комсомол ва ёшлар иштирок этди. Шанбалик куни комсомол-ёшлар бригадалари ўзаро мусобақалашиб ишладилар. Шу куни бирлашманинг барча цехларида план ва топшириқлар ортиғи билан бажарилди.

В. И .Ленин номли Тошкент электрон заводида ўтказилган шанбаликда эса 2 минг киши иштирок этди. Корхонада шанбалик бўйича маълумотлар йиғиш штаби тузилган эди. Кундуз соат 12 га бориб мусобақанинг дастлабки ғолиблари аниқлана бошланди. Комсомол аъзоларидан Р. Вилдонова, Т. Атякина, Т. Сукманишталар ярим кунда кунлик нормани бажариб қўйишган эди.

Иш куни охиригача улар кунлик нормани икки баравар қилиб адо этишди. Илғорлар орасида 4-цехдан А. Глазкова, 6-цехдан Д. Чудоимова, 13-цехдан Т. Савоськина, 3-цехдан Г. Нифановалар ҳам бор эди. А. Кан бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси шанбалик куни планини бир ярим баравар адо этди.

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ёшлари шанбалик куни бир ярим минг сўм пулни фестиваль фондига ўтказдилар. Шу куни икки кунлик нормани бажариш бўйича социалистик мусобақа ташкил этилди. 5-цех токари Ю. Моор бу вазифани шараф билан адо этди. У ҳозир 1992 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Корхонадаги фестивалолди социалистик мусобақасида 3-цех штамповкачиси Д. Куриязов, 10-цех йиғувчи-слесари В. Меркулов карвонбошилик қилишмоқда.

Янгийўл районидаги У. Юсупов номли агросаноат бирлашмаси комсомоллари жаҳон студент ва ёшлари анжумани кунлари фестиваль белгиси билан Москвага турли хил ноз-неъматлар юбориб туришга ваъда бердилар.

МУҲОКАМАСИЗ ҚОЛМАСИН

Бекобод шаҳар савдо идораси комсомол ташкилоти иш услуби ва методини такомиллаштириш, социалистик мусобақани кенг авж олдириш, хизмат маданиятини ўстириш юзасидан маълум ишларни қилмоқда. Ҳозирги пайтда шаҳар савдосида 1359 киши хизмат қиляпти. Улардан 568 нафари комсомол аъзосидир. Жойларда тузилган 13 та комсомол-ёшлар коллективи ўз сафига 531 кишини бирлаштирган.

Комсомол комитети бирлашган касаба союз комитети билан ҳамкорликда товар обороти планини муддатидан олдин бажариш ва аҳолига кўрсатилаётган хизмат маданиятини ошириш бўйича социалистик мусобақа шартларини ишлаб чиққан. Ҳар ойда мусобақага якун ясалиб, ғолиблар кўчма вимпел ва пул мукофоти билан тақдирланмоқдалар.

Савдо шахобчаларида 160 га яқин олий ва ўрта махсус маълумотли кадрлар ишлаяпти. Айни пайтда 57 йигит-қиз сиртдан техникумларда билим олмоқда. Ёшлар билимини ошириш ва маҳоратини ўстириш мақсадида комсомол сиёсий маорифи ўқуви ташкил этилган. Машғулотларга 207 киши жалб қилинган.

Шу билан бирга савдо идораси комсомол ташкилоти иш услубида ҳали бир қатор камчиликлар бор. Энг аввало харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини чуқурроқ ўрганиш керак. Тўғри, магазинларда шикоят ва таклифлар дафтарлари тутилган. Лекин уларга ёзилган истаклар ҳеч қачон ҳисобга олинмайди. Комсомол прожектори штаби аъзолари бу соҳада активлик кўрсатишлари лозим эди. Савдо идорасида 7 кишидан иборат комсомол прожектори штаби тузилган. Штабнинг жойларда постлари ҳам бор. Лекин улар актив фаолият кўрсатмаяпти.

ИШ УСЛУБИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

Комсомол комитети штаб иш планлари қандай бажарилаётганлиги билан шуғулланмай қўйган. Бинобарин, савдо қоидаларини бузиш, ноёб молларни беркитиб сотиш, харидорларга қўполлик қилиш ва улар ҳақига хиёнат этиш ҳоллари шаҳарда тез-тез учраб турибди. Лекин комсомол йиғилишларида бу масалалар камдан-кам муҳокама қилиняпти. Савдо идораси комсомол комитети ўз мажлисларида савдо шохобчалари комсомол ташкилотлари ҳисоботларини тинглаб бормаяпти.

ВЛКСМ Марказий Комитети тавсияси билан «Аъло даражада тайёрланган маҳсулот аъло даражада сотилди» шиори остида корхона ва савдо ташкилотлари ўртасида мусобақа йўлга қўйилган эди. Бу мусобақа кўп жойларда маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам беряпти. Аммо Бекобод шаҳри кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналар билан савдо ташкилотлари ўртасидаги ўзаро мусобақа яхши йўлга қўйилмаган. Кўпгина комсомол аъзолари ҳануз ҳисобга олинмаган, 30 ёшгача бўлган ёшлар тўғрисида маълумотлар йўқ. Айрим комсомол аъзолари турли сабаблар билан аъзолик бадалларини тўламай келишяпти.

Область комсомол комитети ўтказган текширув давомида шунга ўхшаш камчиликлар Бекобод шаҳар савдо идораси комсомол ташкилоти ҳаётида кўплаб кўзга ташланди. Кўрсатилган камчиликларни муҳокама этиб зудлик билан тугатиш, комсомол ташкилотлари иш услуби ва методини янада такомиллаштириш зарур

М. САМИҒЖОНОВ,
область комсомол комитети ишчи ва қишлоқ ёшлари бўлими сектор мудири.

САНЪАТГА ЙЎЛЛАНМА

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармониясининг «Лазги» ашула ва рақс ансамбли солисткаси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистка Гулсара Ёқубова студент ва ёшларнинг Москвада бўлиб ўтган VI жаҳон фестивалида иштирок этган эди. Ўша кунларни у шундай эслайди:

— Ўшанда, 1957 йилнинг ёзида серқуёш Ўзбекистоннинг 700 нафар йигит-қизлари қатори мен ҳам Москвада ўз санъатимни намойиш этган эдим.

Шунгача ўзимча ашулалар хиргойи қилиб, рақсга тушиб юрардим. Мени зимдан кузатиб юрган таниқли санъаткор Гавҳар Раҳимова бир куни четга тортиб, ансамблга таклиф этди. Гавҳар опа шу пайтларда хоразмча куй ва қўшиқлар ижро этадиган ёш талантларни йиғиб, ансамбль тузишни ўйлаб юрган эканлар.

Хоразм халқ талантларига бой эди. Шунинг учун ҳам Гавҳар опа Хоразмга келиб 22 нафар шўх, дилбар йигит-қизлардан ҳаваскорлик коллективи йиғдилар. Кўп ўтмай коллективимиз республика кўрик-конкурсининг лауреати бўлиб, халқ тилига тушади.

Коллективимизга республика бадиий коллективлари номидан Москвага, халқаро ёшлар анжуманига йўлланма берилди. У ерда ансамблимизни катта қизиқиш, эътибор билан кутиб олишади. Завод ва фабрикаларда, Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида концертлар бердик.

VI жаҳон фестивалида «Москва оқшомлари» қўшиғи машҳур бўлган эди. Қўшиқ фестиваль руҳини бериб турарди.

Мен билан фестивалда қатнашганлар орасида Марям Каримова, Ражаб Йўлдошев, Отамурод Ҳожиевлар ҳам бор эди. Улар ҳозир ҳам Ўзбек Давлат филармониясида ижодий меҳнат қилмоқдалар. Бизга фестиваль санъатга йўлланма берганди. Ўйлайманки навбатдаги Москва фестивали яна кўп талантларга йўл очади.

● **СУРАТДА: студент ва ёшларнинг VI жаҳон фестивалида иштирок этган ўзбекистонлик ҳаваскор санъаткорлардан бир группаси Москва Большой театри олдида.**

Маданият муассасалари иши «Тошкент ҳақиқати» назоратида

ҲАШАМАТЛИ КЛУБ САВЛАТГАМИ?

Бундан олти йил аввал Ғалаба районидаги Свердлов номли колхоз марказида «Мингчинор» Маданият уйи қад кўтарганида колхозчилар, айниқса комсомол ёшлар энди маза қиладиган бўлдик, деб суюнишган эди. Уларнинг бу ҳурсандчилигида мунтазам кино кўриб туриш, лекция ва суҳбатлар тинглаш, турли ансамблларда, тўгаракларда қатнашиш нияти ифодаланган эди.

Афсус, икки қаватли, замонавий, ойнаванд кошона кўзланган мақсадга хизмат қилмади. Ундаги хоналарнинг ярмидан кўпроғига колхоз маъмурияти кўчиб кириб олди. Правление раҳбарлари ва мутахассислар жойлашишгач, у ер-бу ердан чиққан музика, ашула товуши бировга ёқса, бировга ёқмай қолди. Ҳар бири 140 сўмлик 556 та юмшоқ ўриндиқ ўрнатилган клубнинг умри бекор ўтаверди. Бундан бир неча йил аввал Москвадан келтирилган киноқурилма ўрнатилмай пастда чанг босиб ётаверди. Киноаппаратуралар хонаси эса фаррошларга берилди.

Кўркам маданият уйида бор-йўғи биттагина «Ёшлик» ҳаваскорлар ансамбли фаолият кўрсатмоқда. Колхозчилар, уларнинг фарзандлари учун биронта ҳам тўгарак ташкил этилмаган. Бунинг сабабини суриштирганимизда маданият уйининг директори Ғайрат Абдуллаев «бўш хоналар бўлмаганлиги сабабли иложини топа олмадик», деган жавобни берди.

Хўжаликда 318 нафар комсомол аъзоси ва жуда кўплаб ёшлар меҳнат қилишади. Аммо уларнинг ишдан кейин мазмунли дам олишини ташкил этиш колхоз комсомол комитетини ҳам, унинг секретари Сафарали Номозовни ҳам заррача ўйлантираётгани йўқ. Агар Тошкент ва областимизнинг баъзи шаҳарларидан бориб кўрсатилган учтўртта концерт ҳамда цирк томошаларини ҳисобга олмаганда клубда комсомоллар ташаббуси билан эсда қоларли бирон бир тадбир ўтказилмади. Ваҳоланки, клуб ёшлар учун ҳам маданий, ҳам маънавий, ҳам тарбиявий марказ бўлиши керак эди.

Худди шундай бўлиши зарурлигини колхоз правлениеси раисининг маданий-маиший ишлар бўйича собиқ ўринбосари Муҳаммаджон Алиасқаров ҳам биларди. Аммо у ишни эплай олмади. Колхозчилар пешона тери, фидокорона меҳнати эвазига қурилган ҳашаматли маданият муассасаси жуда катта маънавий самара бериши кераклиги ҳақида ўйламади ҳам. Колхоз правлениесининг бошқа раҳбарлари ҳам маданият уйидаги ана шундай сокин ҳаётни ўзларича маъқуллашди. Натижада кошона атрофини ажриқ босди, хоналар чангга тўлди.

Клубга қиш фаслида бош суқиб бўлмади. Чунки у мутлақо иситилмади. Демак, биронта тадбир ҳам ўтказилмади. Қиш мавсумида — аҳоли ўртасида оммавий-сиёсий ишларни юқори даражада ўтказиш учун энг қулай фурсатда клубнинг бўш ётишига район партия, совет органлари, маданият бўлими ҳам парво қилмади.

Хўш, маданият уйининг ҳозирги аҳволи қандай? Тўғрисини айтиш керак, колхоз раҳбарлари ўзгаргач, қишлоқ маданий ҳаётини яхшилаш, колхоз фермаси, гаражи, йўл ёқаларини саранжом-саришта қилиш, кўкаламзорлаштириш, хиёбонлар ташкил этиш, маданият уйини ораста ҳолга келтириш бўйича анчагина тадбирлар амалга оширилди. Клубда Совет Армияси ташкил этилган кунга, хотин-қизлар байрами 8-Мартга бағишлаб ўтказилган тадбирлар бир мунча сермазмун бўлди.

Аммо клуб фаолиятидаги умумий манзара ҳали ўзгарганича йўқ. Ҳозир колхозда маданий-маиший ишлар бўйича раис ўринбосари, клубда эса балетмейстер штатлари бўш турибди. Илгари колхоз раисининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари лавозимида ишлаб келган, аммо ўз вазифасини уддалай олмаган М. Алиасқаровнинг эндиликда клуб мудири қилиб тайинланиши эса ҳеч мантиққа тўғри келмайди.

Колхоз правлениеси, партия ва комсомол ташкилотлари маданият муассасасида сидқидилдан хизмат қиладиган, шу соҳага лаёқатли ёшларни хўжалик ҳисобидан ўқитиш ҳақида ғамхўрлик қилишлари керак. Маданият уйидаги тўгараклар, репитиция машғулотлари ўтадиган хоналарга идора ходимларининг кўчиб ўтиб олганлиги, музика асбоблари, ҳаваскорлар учун тиктирилган кийимларнинг торгина бир хонада бесаранжом бўлиб ётганлиги ҳам нормал ҳол эмас. «Ёшлик» ансамблининг кенгроқ қулоч ёзишига етарли эътибор берилмаяпти. Унинг репертуари ночор.

Партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларни идеологик жиҳатдан тарбиялашга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ эътибор бераётган ҳозирги пайтда колхозда маданий ишларнинг оқсашига йўл қўйиб бўлмайди. Уларни юқори поғонага кўтариш шу куннинг вазифасидир, маданият уйи колхозчиларнинг ишдан кейин маданий дам олиш оромгоҳига айланиши, ёшлар учун тарбия маркази бўлиб қолиши керак.

С. ҲАСАНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЙИЛЛАР ва ОДАМЛАР

ТОШЛОҚДАГИ ДУР

ОЧЕРК

Мезон учди далаларда,
Мезон учди.
Пахтакор қиз айвонига
Кўзим тушди...

МЕЗОН тушган сокин оқшомларда у марза бошида ёнбошлаб, болалик пайтларини, ёшликда айтган қўшиқларини, йигитлик кезларини эслашни яхши кўради. У илгарилари бундай қилмасди. Ёши улғайган сайин у ана шундай одат чиқарди. Раис баъзан ўй суриб алламаҳалгача пахтазорда қолиб кетарди.

Мана бугун ҳам у одатига кўра энди уйғонаётган дала бошига келди. Салом, она ер! Сен билан тиллашмасам туролмайман!.. Хаёлот яна қанот қоқди.

...1950 йилнинг баҳори эди ўшанда. Керовчи тошлоқлари, тўқайзорларини ўзлаштириш хусусида раис кенгашарди одамлар билан.

— Ярим минг гектар, ўн олти-ўн етти центнердан пахта... Қўл қовуштириб ўтириш исноди кимга тегади? Ҳаммамизга. Оҳангарон дарёси ўзанини ўзлаштиришдан ўзга илож йўқ. Ҳужум бошлаш керак, — деди раис чўрт кесиб.

— Отангга раҳмат, балли ука, юр, ман санга сим-симнинг қулпи-калитини кўрсатай, — хиёл қизишди отахонлардан бири Масодиқ полвон Умаров, — ахир касбим мироблик-ку...

— Кетдик, ҳозироқ чамалаб кўрайлик, — таклиф қилди ветеран коммунист Шарофат ая Шерова.

Ўша куни беш-ўн киши анча маҳалгача тошлоқзорда қолиб кетишди. Сув қаёққа қараб оқади? Нечта ариқ қазилади? Қанча одам керак бўлади. Муддат қачонгача?.. Бажарилажак ҳамма ишлар хатга солинди. Хомаки чизмалар қилинди.

Эртаси кундаги оломонни кўрсангиз. Уч юзга яқин одам — қариялар бошлиқ ёш-яланглар, онахонлар бошлиқ қиз-жувонлар гўё байрам сайлига отлангандек тўқай томон йўл олишарди. Ҳолиқул ота Бердиев, Йўлдош ота Қосимов, Машар ака Нишонов, Ўрозбой ака Юсупов каби дарғалар олдинда. Пўлат ака Умаров хотини Ўғилой ая билан бир ёнда, Мадали ака Холназаров билан Саҳобат опалар болалари Муҳаббат, Бараталиларни етаклаб олишган. Одамлар қўлида кетмон, белкурак, айри, замбил, чўкичлар...

Аввалроқ иш бошига келган раис одамларни кутиб олди. Кишиларни гуруҳларга бўлди. Вазифаларни тушунтирди. Ўзи биринчи бўлиб кетмон уриб берди. Чоллар омад тилашди.

Керовчи... Ғалати. Нега энди унинг номи кейинчалик ўзгариб кетганикин? Боболарнинг айтишича, илгари бу ерларнинг номи Келовчи бўлган экан. Тўқайзорлар, тошлоқзорлар ростдан ҳам яқин-яқинларгача овбоп ерлар эди. Лекин қамишзорлар сувини қочирган, қумлоқ ерларни тобига келтирган одамлар бўлди.

Дарё ўзанига ҳужум бошланган ўша эллигинчи йилларда оддий экскаватор ҳам йўқ эди, ҳали. Одамлар ҳамма ишни қўлда бажаришарди. Кетмонлар билан дамбалар яратилди. Белкураклар билан минг-минг кубометр қум-шағал ағдариб ташланди. Манман деган дароз бўйласа кўмадиган, арғумоқ ҳатласа аранг ўтадиган, икки-уч чақирим келадиган Заргарариқ ва Сарикўл ариқлари ковланди.

Баҳор ўтиб, ёз ўрталаб қолганда ўша ариқлардан биринчи бор сув оқди. Одамларнинг хушчақчақ қийқириқлари карнай-сурнай овозларини ҳам босиб кетганди ўшанда. Икки ёқада оломон шитоб билан оқаётган сув тўлқинларини данг қотиб томоша қилишарди. Оқсоқолли отахонлар, серажин юзли онахонлар кўзларидан қувонч ёшларини сидиришарди. Шўх болакайлар эса сувнинг олдига тушиб, айқаш-уйқаш олға қараб чопишарди... О, бу кун ҳеч қачон унут бўлмайди.

Ўша йили асрлар бўйи қақраб ётган юз гектар ерга сув чиқарилди. Бебаҳра сайҳонликлар колхоз экинзорларига қўшилди. Пахта ҳосилдорлиги 16—17 центнердан 25—27 центнерга чиқди... Раиснинг баҳорда эриш туюлган гаплари ҳозир амалиётга айланган эди. Одамлар унга энди чинакамига ишона бошлаган эдилар.

Ўша эллигинчи йилларда янги ерларни ўзлаштириш туфайли ҳосилдорлик ҳам бинойидек ошди. 1957 йилда ерлар 610 гектарга етди. Ҳосилдорлик гектар бошига 27 центнер бўлди. Кўплар қатори раис ҳам ўша йили Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди. Ютуқ қанот боғлади. 1964 йилга келиб 800 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан хирмон кўтарилди. Энг катта мукофот — Ленин ордени билан мукофотланди. 1971 йил. 950 гектар. 34 центнердан. Кўкракда Октябрь Революцияси ордени порлади. 1977 йил. Минг гектар. 38 центнердан. Яна Меҳнат Қизил Байроқ орденига муносиб деб топилди.

Ҳосилдорликни йилдан-йилга ошираверишб «Гулистон» колхози учун қатъий қонун бўлиб қолди энди. 1981 йилда ҳосилдорлик ҳар гектар ердан 41 центнердан-га етказилди.

РАИС иш, пахта етиштириш, рақамлар тўғрисида сўзлаганда гапдон бўлиб кетади. Ўзи ҳақида, оиласи, фарзандлари борасида сўрасангиз, сукут сақлаб қолади. Тархашлик қилиб, айтгиси келмайди. Инсон фақат иш билан тирик эмаслигини, шахсий ҳаёт, оила, фарзандлар ҳам «муҳим»лигини тан олади. Бироқ улар хусусида «кейинроқ сўзлашишни» афзал кўради. Аммо унинг маъноли, яйраб боқишларидан ундаги шукроналикни, ҳузур-ҳаловатни пайқаб олиш қийин бўлмасди.

Ҳар гал у табассум билан ерга қарайди-ю, кўз олдидан ғиз этиб рафиқаси, ўғил-қизлари, набиралари ўтади... Мавжуда ая — қаҳрамон она. Ўн икки фарзандни тарбиялади. Уларнинг ўн нафари олий маълумотли бўлди. Бири-биридан қобил... Муҳиддин — қўшни колхозда партком секретари. Латифа, Латофат — шифокор. Маҳсума — ўқитувчи. Махлуба, Марғуба — мураббия. Иброҳим — пахтакор бригадир. Машҳура, Маъмура, Шоира, Шарофиддин — агроном. Зайниддин — участка бошлиғи, инженер. Қойил-е... Шундай фарзандларнинг, қўша-қўша келин ва куёвларнинг отаси бўлмоқнинг ўзи бир бахт эмасми?! «Дадажон», деб турган ширин-шакар набиралар-чи... Улар ўттизга яқинлашиб қолди. Бундан ортиқ завқ борми, оламда?!

РАИС бемор бўлиб Москвадаги шифохонада ётган кезларида ана шулар ҳақида ўйлаш унга жуда катта тасалли берди. У хаёллар оғушида вақтнинг қандай ўтганини ҳам сезмас эди. Кеч бўлдими, тонг отдими? Унинг назарида ҳамиша олам нурга тўлиб тургандай, ёп-ёруғ туюлар, қоронғиликни деярли пайқамас эди. Бироқ, вақт ўз маромида кечарди.

Уч-тўрт кун худди шу зайлда ўтди. Даволаш давом этарди. У кун сайин эрталаб уйғонганда ўзини бардам сезадиган бўлди. Нафас олиш ҳарқалай равонлашди.

Февралнинг ўрталарида уни Тошкентга қайтарадиган бўлишди. Уни жуда кўпчилик шифокорлар кузатиб қолдилар. Улар орасида қадрдон бўлиб қолган ажойиб рус шифокорлари Леонид Владимирович Платинский, Марк Борисович Бичковлар ҳам бор эди.

— Азизим, ана энди боягидай ишлайверасиз, — дейишди улар самимий хайрлашар экан. — Иродангизга қойилмиз. Сиз оғир дардни енгиб, ғолиб чиқдингиз. Ҳеч нарсадан ҳадиксирамай пахтангизни экаверинг! Оқ йўл!..

Ҳамма кулиб юборди.

АЭРОПОРТ, пойтахт кўчалари, Тошкент денгизи, Пискент йўллари ортда қолди. Мана у қалбига бир умр яқин бўлиб қолган далалари оралаб, ўзининг қадрдон колхозига кириб келмоқда.

Яна иш. Эрталабдан кечгача дала кезиш, гоҳ у бригадага, гоҳ бу бригадага тандa қўйиш. Ёзи билан сув ташвиши. Чигит қадаш, парвариш, дефолиация... Пахта териш, планни бажариш... Тошлоқда дур ундириш...

ХАДЕМАЙ куз ҳам тугади. Йил охирлади. Аммо 1983 йил якунларидан раиснинг бироз кўнгли тўлмади. Касаллик панд бердими? Йўғе, бутун куч билан, боягидай ғайрат билан ишлади-ку. Иш билан бўлиб, касаллик ҳам унут бўлди. Лекин даволаниш учун фурсат яна келган эди.

Декабрь охирларида у Москвадан хурсанд бўлиб қайтиб келди. Ҳозирча шифокорларнинг айтишича, «ҳамма нарса жойида эмиш». Эндиги йил ёзида яна бир бор келасиз, дейишди улар.

«1984 йилнинг баҳорига тайёргарлик бошқача бўлиши керак!..» Раиснинг бу фикрни дилига тугиб қўйганига анча бўлди. Бир куни у уйда дам олиб ўтирар экан, журналларнинг бирида пахтанинг янги С-48—80 нави ҳақида ўқиб қолди. Бир неча қатордан иборат хабарни у яхши тушунмади. Эртаси куни у янги нав муаллифи олдига — Г. С. Зайцев номидаги селекция ва уруғчилик институтига боришга жазм қилди.

Новча бўйли, ориқ олим раисни хушнудлик билан қабул қилди. Селекционер Александр Иванович Тишчин раисга янги нав ҳақида тўлиқ маълумот берди. Айниқса, унинг сувига эҳтиёт бўлиш кераклигини, дефолиация муддатларига қатъий риоя этиш лозимлигини уқтирди. Охири шундай деди:

— Гарчанд бу нав республикамизнинг турли районларида синалган бўлса ҳам жойлардагига қараганда Пискент шароитларида ярим процент кам ҳосил бераётир. Бу сизни қаноатлантирадими?.. Лекин у вилтга, бошқа касалликларга жуда чинамли.

— Раҳмат, сизга, бизга касалга чидайдигани, касални енгадигани керак, — деди раис хайрлашар экан, кулиб.

Лекин олим унинг сўзларини тўғри маънода тушунди. Аслида раиснинг гапларида бошқа, чуқур маъно бор эди. Шу аснода у янги навни ўзига қиёс қилиб, руҳланиб гапирган эди. Ерлар етилиши билан, албатта, янги нав чигитларни экажаклигига раис олимни ишонтирди.

ХЎЖАЛИК 1984 йилги пахта планини биринчилар қатори бажарди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ваъдага биноан А. И. Тишчинга қисқа маълумотлар ёзиб юборишди. Мактубда, жумладан, шундай сўзлар ҳам битилган эди: «1000 гектар ернинг ҳар гектаридан 37,5 центнердан ҳосил олинди. Пландаги 3200 тонна ўрнига 3750 тонна пахта етиштирилди. 80 проценти — биринчи сортга, 10 проценти — иккинчи сортга, 8 проценти — учинчи сортга, 2 проценти — тўртинчи сортга топширилди. Ҳар тонна пахтамизнинг толаси пландаги 30,3 ўрнига 34,6 процентни ташкил этди. Р. Раҳмонов, А. Назирқулов, И. Ҳайдаров, М. Мусаев бригадаларида, айниқса, ҳосил мўл бўлди. Ўтган йилдагига нисбатан 1 миллион 300 минг сўм кўп, жами, 2 миллион 930 минг сўм соф даромад олинди. Ҳурматли Александр Иванович, янги нав учун ташаккурмизни қабул қилгайсиз».

Ўтган йилнинг ноябри бошларида хўжаликда ана шундай катта ғалаба қўлга киритилди. Область партия комитети, район партия комитети ва ижроия комитети раҳбарлари колхоз правлениеси ва партия ташкилотини эришилган натижалар билан қизғин табриклашди. Бу керовчиликлар ҳаётида сўнгги йилларда рўй берган энг йирик воқеалардан бири бўлди.

Минг тўкисда бир айб, дейдилар. Раис кўнглини чорвачиликдаги ишларнинг дуруст эмаслиги ҳижил қиларди. «Тўғри гап туққанингга ёқмайди, деб бежиз айтилмаган. Билдирилаётган танқидий гапларда катта жон бор. Астойдил киришиш керак. Чорвани ҳам гумбиллатиб юбориш лозим»... У шундай деб ўйларди-ю, фикрига турли ҳил режалар келарди.

...Лекин одам боласи барибир одам экан. Раис йиллик ютуқлардан, хонадонлар фаровонлигидан, ишларнинг юримидан ғоят мамнун эди. Бироқ, аҳён-аҳёнда унинг эсига касаллиги тушиб қоларди. Кутгандан ёмон нарса йўқ. Ҳамон уни «Охирги хулоса қандай бўларкин?» деган савол қийнарди. Шундай пайтларда бир дақиқа бўлса ҳам нашъаси пасаяр, юраги эзилар, кучи қирқиларди. Жўя-ножўяга асабийлашарди, ёзилиб кулолмас эди.

3 декабрь куни эрталаб эшик қўнғироғи жиринглади. Уй эгаси дарвозани очди. Эшикда почтальон турарди.

— Раис бобо, сизга телеграмма.

— Раҳмат.

Раис дўстлар янги йилни ҳозирданоқ табриклашни бошлаб юборишибдиёв, деган хаёлда қоғозни йиртди. Унинг юзлари бирдан жиддийлашди. Қалин қошлари чимирилди, юраги гуп-гуп ура бошлади. Телеграмма Москвадан эди. У нафасини ичига ютиб ўқий бошлади: «Азизим, Ислиддин Ҳайдарович, сизни яқинлашиб келаётган янги йилингиз билан табриклайман. ТЧК. Узоқ тиббий текширувларнинг сўнгги хулосасини сизга маълум қилишдан бахтиёрман. ТЧК. Сизда хавфли деб тахмин қилинган касалликнинг белгилари аниқланмади. ТЧК. Клиник, биологик, рентгенологик натижалар ҳаммаси ижобий бўлиб чиқди. ТЧК. Сизни қучиб ва ўпиб: Платинский».

У энди телеграмма сатрларини кўрмас эди. Катта-катта кўзлар жиққа ёшга тўлган эди. Раис шартта ўгирилди. Гандираклаб ҳовлига кирди. Кўзига катта ўғли кўринди.

— Тинчликми, ада?

— Ўғлим, — ота деярли бақирарди, — қоражанжал қовундан бирини олиб чиқ, бир карч қовунга кўнглим кетди...

Ҳа, унинг қовун емаганига деярли икки йил бўлган эди.

* * *

БУ КИШИ Пискент районидаги «Гулистон» колхозининг раиси Ислиддин ака Ҳайдаровдир. Дардни енгмоқ ҳам жасорат, дейдилар. Толмас ирода ва ақл чароғи ила у касаллик хуружи устидан ғалаба қозонди. Ҳаётнинг аччиқ синовидан муваффақиятли ўтди.

Умрингиз узоқ бўлсин, раис!..

Р. УМАРОВ.

ТЎЙДИРИБ БОҚИЛМОҚДА

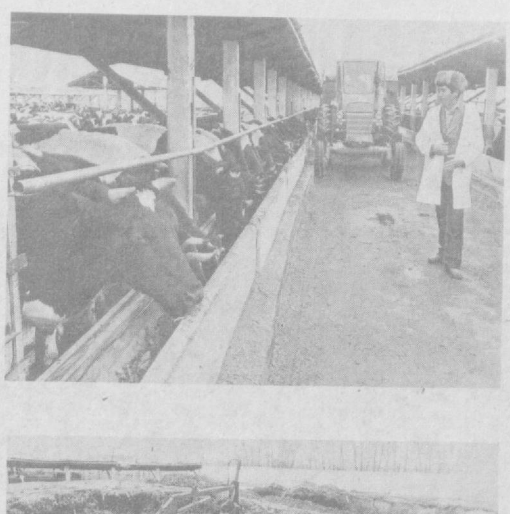

◆ БЕКОБОД районидаги «Партия XXV съезди» совхози чорвадорлари қишловга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўриб, молхоналар, озуқа цехлари машина-механизмлар ремонтини сифатли бажарган эдилар. Хўжаликда жамғарилган ем-хашакларни сифатли сақлашга ҳам катта аҳамият берилди. Қиш даврида бу озуқаларни тўйимлилиги оширилиб, моллар қатъий рацион асосида боқилди. Шу туфайли маҳсулдорлик анча юқори бўлаётир. Сигирлардан шу кунларда ҳам мўлжалдагидан ортиқ сут соғиб олинаётир. Суратларда: фермада механизация ёрдамида озуқа тарқатилмоқда; Ўралардаги силосни машинага ортиш пайти.

А. Мальцев фотолари.

КОММУНИСТИК районидаги Охунбобоев номли совхозда узумзор ташкил этилиб, бир неча йил деярли ҳосил олинмади... Шунда Т. Шералиевга бу бригадани ишониб топширишди. Дастлабки кунданоқ уста боғбон Турдали Шералиев узумзорлар парвариши агротехникасини тўлиқ амалга ошириш устидан қатъий назорат ўрнатди. Токзорлар вақтида озиқлантирилди, суғорилди. Қатор оралари юмшатилди. Кўчатларнинг бут бўлишига эришилди. Натижада 1984 йилнинг ўзида 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 70 центнердан, жами 280 тонна узум йиғиштириб олинди.

ТОКЗОРЛАР КЕНГАЯДИ

— Узумзорлардан мўл ҳосил етиштиришнинг ўз омиллари бор, — дейди Т. Шералиев. — Булардан энг муҳими боғни ўз вақтида суғориб хомток қилиб туриш ва зараркунандаларга қарши дорилашдир.

Бу коллектив соҳибкорлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида янада баракали меҳнат қилишга аҳд қилишди. Уларнинг мақсади ҳосилдорликни гектар бошига 80 центнерга етказишдир. Бундан ташқари бригадирнинг ташаббуси билан камҳосилли ток кўчатлари ўрнига ҳамда сийрак ерларга янги серҳосил кўчатларни ўтказиш ҳам қизғин бораётир. Ҳозиргача 3 минг туп ток кўчати экилди. Ташландиқ ерларни, ариқзовурлар четларини текислаш ҳисобига уч гектар ер ўзлаштирилиб, янги боғ барпо этилди.

З. ТОЖИБОЕВ.

СЎЗ — ТАЖРИБАКОРЛАРГА

ЎЗ МУДДАТИ БОР

1984 ЙИЛДА 131 гектар ерда деҳқончилик қилдик. Бундан 60 гектарида пахта етиштирилди. Барча агротехник тадбирларни ўз муддатида бажарганлигимиз туфайли ҳар гектар ердан пландаги 33 центнер ўрнига 41 центнердан хирмон кўтарилди. Давлатга топширилган 245 тонна «оқ олтин»нинг 87 проценти биринчи сортга сотилди. Каноп ҳосилдорлиги эса 180 центнерга етказилди. Бу пландагидан 30 центнердан кўп ҳосил олинди демакдир.

Албатта, ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида баракали меҳнат қилдик. Лекин бу билан энг юқори натижага эришдик, дея олмаймиз. Ҳали бригадамизда фойдаланилмаётган ички имкониятлар кўп. КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленумида суғориладиган ерлар самарадорлигини ошириш ҳақида алоҳида тўхталинди. Бу бевосита бизга ҳам тааллуқлидир. Бригадамизда йиғилиш ўтказиб, Пленум материалларини чуқур ўрганиб чиқдик. Шу асосда тегишли тадбирлар белгиладик. Кеч кузданоқ ана шу вазифаларни бажаришга киришдик.

Энг аввало экин майдонларини ўз вақтида 35—40 сантиметр чуқурликда шудгорладик. Қиш даврида ҳар гектар ерга 12—14 тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Ортиқча ариқлар текисланиб, бекорчи ерлар тўла ўзлаштирилиб, экин майдонларига айлантирилди. Ҳозиргача бригадамиздаги ички суғориш шахобчаларини ҳам мавсумга шайлаб қўйдик. Техникалар ремонти сифатли бажарилди.

Кунлар илиган паллада далалардаги кўп йиллик бегона ўт илдизларини териб олишни ташкил қилдик.

Баҳор кечикяпти. Шунинг учун айни кунларда экиш мавсумига ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўриш талаб этилади. Биз буни ҳисобга олган ҳолда меҳнат қиляпмиз. Уруғликлар келтириб қўйилди. Тажрибалар уруғлик чигитни экиш вақтида солинган компост катта самара беришини кўрсатяпти. Шунинг учун ҳозир бригадамизнинг барча аъзолари гектарига камида 15 тоннадан маҳаллий ва минерал ўғит омухтасини тайёрлашяпти. Мақсадимиз ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида 90 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта, 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 200 центнердан каноп етиштиришдир. Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги ва КПССнинг XXVII съезди шарафига олинган бу мажбуриятларимизни албатта, бажарамиз.

Қ. РЎЗИМАТОВ,
Ғалаба районидаги «Коммунизм» совхози бригадаси бошлиғи.

ЧЕТ ЭЛ АХБОРОТИ

ҚЎШМА ПЛЕНУМ

БУДАПЕШТ. Бу ерда ВСИП Марказий Комитети билан Марказий контроль комиссиясининг қўшма пленуми бўлиб ўтди, унда партиянинг XIII съездига тайёргарлик кўриш масалалари муҳокама қилинди.

Пленум тўғрисидаги информацион билдиришда айтилишича, унинг қатнашчилари КПСС ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби К. У. Черненко хотирасини ҳурмат билан эсга олганлар.

Пленум қатнашчилари ВСИПнинг 25 март куни бошланадиган XIII съездига тайёргарлик планли равишда, партия уставига мувофиқ равишда ўтганлигини таъкидладилар.

ВСИП ва венгер халқи, деб уқтирилади ҳужжатда, КПСС Марказий Комитетининг 11 мартда бўлиб ўтган навбатдан ташқари Пленуми якунларини, унинг тинчлик ва социал тараққиёт ишига хизмат қилувчи муҳим хулосаларини юксак баҳолайдилар.

ВСИП Марказий Комитети билан Марказий контроль комиссиясининг пленуми КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевга, КПСС Марказий Комитетининг барча аъзоларига, совет коммунистларига ва бутун совет халқига ленинча сиёсатни давом эттириш ишида, уларнинг ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштириш, Ер юзида тинчликни сақлаб қолиш йўлидаги тинимсиз фаолиятида катта муваффақиятлар тилади. ВСИП билан Венгрия ҳукумати КПСС билан ВСИП ўртасидаги, совет ва венгер халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстликни янада кучайтириш, мамлакатлар ўртасидаги кўп томонлама ҳамкорликни ривожлантириш учун бундан буён ҳам куч-ғайрат сарфлайверадилар.

ВСИП Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар делегация бошлиқларининг 13 март куни Москвада бўлиб ўтган учрашувига катта аҳамият беради, деб таъкидланади ҳужжатда.

(ТАСС).

КИПР МУАММОСИНИ ҲАЛ ЭТИШ МАҚСАДИДА

НЬЮ-ЙОРК. БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльяр миллатлар ҳамжамиятига аъзо бўлган давлатларнинг ҳукуматларига йўллаган мактубида Кипр муаммосини БМТ Хавфсизлик Кенгашининг қарорига мувофиқ одилона ва узоқ муддатни кўзлаб бартараф этиш муҳимлигини яна бир бор кўрсатиб ўтди. Маълумки, Хавфсизлик Кенгаши бу муаммони Кипрнинг мустақил, яхлит ва қўшилмаган давлат сифатида сақланиб қолишига кўмаклашадиган тарзда ҳал этиш мақсадида холис хизмат кўрсатишни БМТ Бош секретарига топширган эди.

(ТАСС).

ҲУЖЖАТЛИ КИНОЭПОПЕЯ ГДР ТЕЛЕЭКРАНЛАРИДА

БЕРЛИН. ГДР телевидениеси «Ғалаба стратегияси» номли 15 серияли совет фильмини кўрсата бошлади. Ҳужжатли киноэпопея гитлерчилар фашизми устидан қозонилган ғалабанинг ва немис халқи озод қилинган куннинг 40 йиллиги байрамига тайёргарлик доирасида намойиш қилинмоқда.

Марказий матбуот шу ҳақда хабар бериб, фильм сериялари, унга киритилган ҳужжатли кадрлар совет халқи КПСС раҳбарлигида фашист агрессорларга қарши Улуғ Ватан урушига отланиб, бу урушда тарихий аҳамиятга молик ғалаба қозонганлигини телетомошабинларга ҳикоя қилиб беради, деб уқтиради. Қаҳрамон Брест қалъаси тўғрисидаги, Москва яқинидаги олишувлар, Сталинград учун бўлган жанг, Курск ёнидаги тўқнашувлар, гитлерчилар вайрон қилган совет шаҳарлари ва қишлоқлари ҳақидаги кадрлар реал тарихий ҳақиқатни янги куч билан ифодалайди.

(ТАСС).

ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН КЕЧА

ПХЕНЬЯН. КХДР пойтахтида совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабаси 40 йиллигига бағишланиб Корея—Совет дўстлиги жамияти активларининг кечаси ўтказилди.

КХДР жамоатчилигининг шу ерга тўпланган вакиллари «Маршал Жуков. Ҳаёт саҳифалари» деган совет ҳужжатли фильмини зўр мароқ билан томоша қилдилар.

(ТАСС).

◆ **ГДР. Фашизм устидан қозонилган ғалаба ва немис халқи озод этилганлигининг 40 йиллигига бағишлаб 20 километрлик тинчлик юриши ўтказилди. У халоскор совет жангчилари дастлаб эгаллаган Киницадан бошланиб Берлин остоналарида қонли жанглар бўлиб ўтган Зееловда тугади. Бу юриш ва юриш охирида ўтказилган митинг (суратда) СССР, ГДР ва Польша халқлари дўстлигининг намойишига айланиб кетди.**

АДН—ТАСС фотоси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

◆ УЛАН-БАТОР. МХРда бўлиб ўтган мудофаа—оммавий ишлар анъанавий республика ойлиги ватанпарварлик ва мардликнинг чинакам мактаби бўлди. Бу йил ойлик совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган шонли ғалабанинг 40 йиллигига бағишланди. Ойлик программаси бой ва қизиқарли тузилган эди. Мудофаа-оммавий ишлар давомида бутун мамлакатда меҳнаткашларнинг Монголия халқ армиясининг таниқли ҳарбий бошлиқлари ва жангчилари билан кўпдан-кўп учрашувлари бўлиб ўтди, ёшлар революцион ва жанговар шон-шуҳрат жойлари бўйлаб экскурсия ва походларга чиқдилар, спортнинг ҳарбий-техника турлари бўйича оммавий мусобақалар ўтказилди. Клублар ва маданият саройларида кино кўриклар бўлиб ўтди, совет халқининг мислсиз жасорати, иккала қардош халқ ва улар қуролли кучларининг бузилмас дўстлиги ҳақида ҳикоя қилувчи фотовиставкалар ташкил этилди.

◆ ВЕНА. Австрия пойтахтида ядро материалларини, ускуналари ва технологиясини етказиб беришни гарантиялаш юзасидан атом энергияси халқаро агентлиги (МАГАТЭ) комитетининг навбатдаги сессияси очилди. Сессия ишида 50 дан кўп давлат, шу жумладан СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар вакиллари қатнашмоқда.

Комитет атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги халқаро ҳамкорлик принципларини ишлаб чиқишни давом эттиради, ядро қуролини тарқатмаслик режимига қатъий риоя қилган ҳолда ядро материалларини халқаро айирбошлашга кўмаклашишга қаратилган тадбирларни кўриб чиқади.

◆ КОБУЛ. Мамлакат диний арбобларининг Афғонистон пойтахтида бўлиб ўтган жирғаси (йиғилиши) қатнашчилари Америка империализмининг АДР ички ишларига аралашувини кескин қораладилар.

АҚШ империализми, деб таъкидланади жирға қатнашчилари қабул қилган резолюцияда, тинчликсевар ва тараққийпарвар инсониятнинг асосий душманидир. Айни Вашингтоннинг ва Ғарб махсус хизмат маҳкамаларининг буйруғи ва бевосита иштироки билан Афғонистонга аксилинқилобчи тўдалар юборилмоқда. Улар тинч гражданларни ўлдирмоқдалар, мачитларда қўпорувчилик қилмоқдалар. Жирға қатнашчилари бу кучларнинг революцион Афғонистон ички ишларига қўпол аралашувига чек қўйилишини талаб қилдилар. Улар Апрель революциясини қўллаб-қувватлашларини билдирдилар ва меҳнаткашларни империалистларнинг режаларига қарши курашда бирлик ва бирдамликни мустаҳкамлашга даъват этдилар.

(ТАСС).

◆ **Исроил босқинчиларининг Жанубий Ливандаги бедодликлари Иордан дарёсининг Ғарбий қирғоғи ва Ғазо секторидаги араб аҳолисининг норозилигини кучайтириб юборди. Бу районлардаги кўпгина шаҳарлар ва аҳоли пунктларида ўз Ватанининг мустақиллиги учун курашаётган Ливан халқи билан бирдамлик намойишлари бўлиб ўтди. «Ал-Мауқиф ал-Араби» журналидан олинган ушбу суратда Иордан дарёси Ғарбий қирғоғида ўтказилган намойиш қатнашчилари Фаластин байроғи билан.**

ТАСС фотохроникаси.

ОҚ УЙДАГИ МУЗОКАРАЛАР

ВАШИНГТОН. Оқ уйда президент Рейганнинг расмий визит билан бу ерга келган Аргентина президенти Рауль Альфонсин билан музокаралари бошланди.

Музокаралар бошланиши олдидан Рейган сўзлаган нутқ Вашингтоннинг Аргентинага тазйиқ ўтказиб, уни Қўшма Штатларнинг Марказий Америкадаги авантюрачилик йўлини қўллаб-қувватлашга кўндирмоқчи эканини кўрсатди. Маълумки, Альфонсин ҳукумати Оқ уйнинг регионидаги йўлини «калтабинлик ва интервенциячилик йўли» деб ҳисобламоқда.

Бугун ҳам Аргентина президенти Марказий Америка муаммолари тинч воситалар билан, халқаро ҳуқуқ принциплари, шу жумладан, аралашмаслик принципи асосида ҳал этилиши жуда зарурлигини яна бир бор айтиб ўтди.

(ТАСС).

ЧАДДАГИ МОЖАРО ТЕВАРАГИДА

ЛАГОС, 20 март. (ТАСС). Франция Чаддаги Хиссен Хабре режимини ўз қўшинлари Нжамена маъмурларининг илтимосига биноан «зарур бўлиб қолган тақдирда» Африкадаги шу мамлакатга қайтишга доимо шай бўлиб турибдилар, деб ишонтирди. Нигерияда чиқадиган «Дейли стар» газетаси Лагосдаги Ғарб дипломатия манбаларига асосланиб ана шуни хабар қилди.

Экспертларнинг фикрича, Франция Африкада ўз қўшинларини тез сафарбар этиш учун энг яхши имкониятларга эгадир.

Нигерия деб, таъкидлайди газета, Чад можароси бартараф этилгани йўқ, деб ҳисоблайди. Жумладан, яқинда Нигерия ташқи ишлар министри И. Гомбари шу ҳақда гапирди. Бизнинг мамлакатимиз, деб уқтирди у, Чадда тинчликни қайта тиклашнинг барча манфаатдор томонлар учун мақбул бўлган қоидасини ишлаб чиқишга қаратилган ҳар қандай қадамни табриклайди.

АПАРТЕИД ЖИНОИЙ СИСТЕМАСИНИ ТУГАТИШ УЧУН

НЬЮ-ЙОРК, 20 март. (ТАСС). Жаҳон ҳамжамияти апартеид жиноий системасига қарши самарали чоралар қабул қилиши зарур, деди БМТ Бош Ассамблеяси 39-сессиясининг раиси П. Лусака.

У 21 мартда нишонланган ирқий камситишни тугатиш учун кураш халқаро куни муносабати билан гапириб, Бош Ассамблея БМТ устави принципларига ва инсон ҳуқуқлари умумий декларациясига зид бўлган апартеидни тугатиш учун барча кучларни сарфлайди, деди. Ирқчилик — инсониятга қарши жиноятдир ва халқаро ҳамжамият олдида мана шу ахлоққа зид системани тугатишга эришиш вазифаси турибди, деб таъкидлади П. Лусака.

◆ **РЕСПУБЛИКА Кино уйида Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси кинематографчиларининг «Телевизион фильм тинчлик учун курашда» мавзуидаги симпозиуми очилди. Унда СССР ва ГДР кино санъати ижодкорлари томонидан суратга олинган энг яхши ҳужжатли ва бадиий фильмлар муҳокама қилинмоқда. Суратда: симпозиумнинг бир гуруҳ қатнашчилари.**

С. Величкин фотоси.

(ЎзТАГ).

СЎНГГИ ТОМЧИ ҚОНГАЧА

«Зангори экран» орқали «Батальонлар ўт очишни сўрамоқда» телевизион бадиий фильми намойиш қилинаётган эди. Отлар тўпларни янги ўт очиш жойига судраб кетаётган пайтда тўсатдан келиб тушган снаряддан ҳаммаёқ остин-устун бўлиб кетиши тасвирланаётганда Ҳаким ака чидаб ўтира олмади. Неварасининг «Бува, қаёққа?» дейишига қарамасдан тўнини елкасига ташлаб ҳовлига чиқди.

Фильмдаги воқеа Днепрнинг ўнг соҳилида — уруш олови ғарбга қараб ўралай бошлаган пайтда рўй берган бўлса-да, Ҳаким акага оператор худди уларнинг тўп расчётини суратга олгандек туюларди. Лекин у вақтда ҳали 1941 йилнинг охири эди, холос: ҳаммаёқда тизза бўйи қор, қаҳратон қиш ҳукмини ўтказарди. Уларнинг 12-ўқчи полки Оршани ҳимоя қиларди. «Бир қадам ҳам чекинишга йўл йўқ, орқамизда — Москва!» — панфиловчиларнинг бу оташин сўзлари хандақлардан хандақларга ўтиб, барча жангчиларнинг дилига жо бўлганди.

Лейтенант Ҳаким Нормирзаев командирлик қилаётган расчёт тўпчилари бир неча кундан бери тиним билишмасди. Душманни чалғитиш учун ўт очиш жойларини бетўхтов ўзгартириб туришга тўғри келар, разведкачилар ишораларига қараб гоҳ гитлерчиларнинг иккинчи мудофаа чизиғи, гоҳ биринчи чизиғи устига ажал ёғдиришарди.

Бутун полк жангчилари каби артиллерия батареясининг тўпчилари ҳам қўмондонликнинг душманни Ватанимиз пойтахти томон ёриб ўтишига йўл қўймаслик ҳақидаги буйруғини ҳар қандай қилиб бўлмасин бажаришга онт ичган эдилар. Урушнинг дастлабки пайтларидаги аччиқ сабоқлар ўз самарасини кўрсатарди: ҳар бир тўпчи вазифасини пухта бажарар, ҳеч ким ҳовлиқмас, нишон аниқ мўлжалга олинарди.

Ҳаким Нормирзаев тўпчиларга зарур кўрсатмалар беришда давом этар экан, Минск бўсағаларидаги қонли жанглар ёдига тушди. Урушнинг бошланиши биланоқ яқинда ҳарбий билим юртини туғаллаган лейтенант ҳаракатдаги армия сафларида бир қанча оғир жангларда иштирок этганди. Шунга қарамай Белоруссия пойтахти яқинида у гитлерчиларнинг жуда қутуриб кетганликларини дастлабки марта кўраётганди.

Совет қўшинлари ҳам сўнгги жангчигача, сўнгги томчи қонгача жойдан силжимаслик ҳақида буйруқ олган эди. Лейтенант Нормирзаев 77 миллиметрли тўп расчётидаги артиллериячилар бирин-кетин сафдан чиқаётганини кўриб турарди. Талафотларга қарамасдан полк тўпи душман устига снарядлар ёғдиришда давом этарди. Расчёт командирига гоҳ нишонга олувчи, гоҳ снарядни жойловчи вазифасини бажаришга ҳам тўғри келарди. Гитлерчилар ниҳоят бу сафарги ҳамлалари бефойда эканлигини тушуниб етиб, янги кучларни тўплагунча, ҳужумни тўхтатганларидан кейингина тўп ҳам тинди. Бу жангдаги матонати учун Ҳ. Нормирзаевга «Жасурлиги учун» медали берилди.

Яқин орада расчётга қабул қилинган тўпчилар ўз командирининг гимнастёркасида ярқираб қоладиган бу медалга кўзлари тушганда ҳаваслари келарди. Уруш бошида бундай нишонга сазовор бўлиш ҳар кимга ҳам насиб этмаганди.

Орша яқинидаги жанг давом этарди. Расчёт тўпни бошқа жойга кўчириш учун отларга улаганда ёнгиналарида мина портлади. Ҳаким ака бир хушига келганда ҳамширалардан бири кирза этиги қўнжини пичоқ билан кесар, иккинчиси гимнастёркасини йиртиб, осколька теккан жойни бинт билан боғларди...

Москва бўсағаларидаги ана шу жанг Ҳаким ака учун сўнгги бўлди. У узоқ вақт госпиталларда даволанди. Врачлар уни иккинчи группа инвалиди, деб топишгач юртига қайтди. Мана қирқ йилга яқин у область ва район ташкилотларида, хўжаликларда бухгалтерлик қилади. Пенсияга чиққан бўлишига қарамасдан ҳозир ҳам Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда бухгалтердир.

...Кечки салқиндан жунжиккан Ҳаким ака яна уйига қайтиб кирар экан, даҳшатли портлашлар қулоғини қоматга келтиргудек эди. «Ҳайриятки, кинода...» кўнглидан ўтказди у.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

«СОЦИАЛИСТИК ЧЕХОСЛОВАКИЯ»

Алишер Навоий номидаги Ўзбек Давлат халқ кутубхонасида «Социалистик Чехословакия» деган мавзуда қардош мамлакат фашист босқинчиларидан озод қилинганлигининг 40 йиллигига бағишланган виставка очилди. Китоблар, журналлар, газеталар совет ва чехословак халқларининг мустаҳкам дўстлик ришталари ҳақида ҳикоя қилади.

Экспозициядаги китобларнинг кўпи Тошкент ва ЧССР кутубхоналари ўртасида айирбошлаш йўли билан олинган. Чех ва словак ёзувчиларининг ўзбек тилига таржима қилиниб, нашр этилган асарлари виставкада алоҳида бўлимни эгаллайди.

(ЎзТАГ).

РАҚС—БУ ҲАЁТ

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Маълумки, рақс ўз моҳият эътибори билан кишиларнинг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маданий, эътиқодий, руҳий фаолияти ва қарашларининг ҳаракатдаги инъикосидир. Шунинг учун ҳам у инсонга ибтидоий ҳаётдан буён ҳамроҳ бўлиб келмоқда. Баъзи бир маълумотларга қараганда «ла-ла-лум» оҳангининг пайдо бўлганига минг йилдан ошибди. «Лазги», «Қари наво», «Беш қарсак» рақслари ҳам қадимийдир.

Тарих гўзал рақсларни ўз синовидан ўтказиб, сақлаб келаётган бўлса-да, аммо унинг чинакам ижодкорлари номи бизгача етиб келмаган. Турли ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар туфайли аёллар ва эрлар рақси ўртасида тафовут йўқолди, рақс мактаблари сўнди. Бироқ кўҳна тарих рақс ва рақкосаларнинг номини ўз саҳифаларида сақлаб қолди.

Бобокалон шоиримиз Алишер Навоий «Маҳбубул қулуб» асарининг аввалги фаслида «...кечалар атрок зуафоси иши урғуштак» («Турк аёлларининг иши кечқурунлари рақс тушиш»), дейди. Бироқ кейинги асрларда диний хурофот ва бидъатларнинг, феодал зулмининг кучайиши натижасида аёллар рақси хонаки бўлиб қолди, болалар рақси эса йўқолди, эрлар рақси ўзгача шакл олди. Ҳатто баъзи санъат тажовузкорларининг истак-ҳоҳиши билан таъқибга олинди. Инқилоб арафасида фарғоналик Муҳаммаджон Макайлик, шаҳрихонлик Ҳожи Ҳамдамлар рақкос сифатида қадимги анъанани давом эттириб келишди. Кўпгина аёл рақкосалар ўлдирилди, эркак рақкослар таъқибга учради, масхараланди, замона қурбони бўлди.

Улуғ Октябрь революциясининг шарофати билан ўзбек санъати жумладан, рақс санъати қайта туғилди. Мукаррамахоним, Тамарахоним, Гавҳархоним, Розия Каримова каби кўпгина санъаткорлар бўй кўрсатишди, рақс санъатини янги, юксак чўққиларга кўтаришди. Рақкосалар орасида рақсшунос олима вояга етди...

Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза мукофоти лауреати Розия Каримованинг бу соҳадаги тадқиқотлари катта аҳамиятга эга ва диққатга сазовордир. Санъаткор олиманинг яқинда Ғафур Ғулом номли Адабиёт ва санъат нашриётида «Ровия Отажонова рақслари» китоби рус тилида босилиб чиқди. Бу олиманинг шу соҳадаги бешинчи китоби ҳисобланади.

Ровия Отажонова хоразм рақс санъатининг истеъдодли намояндаларидан биридир. Атоқли санъаткор Гавҳар Раҳимова айтганидек, у рақс билан тирик. Рақкосалик борасида махсус ўқув юртини битирмай, халқ санъати усталари Онаш Собирова ва Раим Оллабергановлардан таълим олади. Рақкоса хоразм ўйинлари элементларини профессионал санъатга олиб кирди. Унинг рақслари дилрабо ва жозибали. Бу мафтункор рақкосанинг таржимаи ҳоли, актёрлик ва рақкосалик фаолияти китобнинг муқаддима ўрнида берилган санъатшунос олима Л. Авдееванинг «Рақс сурати» мақоласида қизиқарли ҳикоя қилинади.

Розия Каримова ўзининг ушбу китобида ҳам аввалги анъаналарини давом эттиради. «Асосий ҳолатлар», «Саломлар», «Бармоқ ҳаракатлари», «Зийнат ҳаракатлари» тўғрисида маълумот берилгач, Р. Отажонова ижросидаги олти рақс изоҳланади. Ҳар бир ҳолат тушунарли бўлиши учун ўзбекча атамалар ва расмлар илова қилинади.

Асарда рақс унсурларини равшан ифодалаш билан бирга шу рақс куйининг ноталари ҳам берилган. Бу турли ансамбллар, тўгараклар, рақс ҳаваскорлари учун қулайлик туғдиради. Олима олиб борган жиддий изланишлар ва машаққатли меҳнат орқали Р. Отажонованинг «Меҳрибоним», «Бартовул», «Лазги» «Уфори наво», «Норим-норим», «Кимнинг қизисан» каби рақслари, оммавий ўйинда ижро этиладиган машқлари эл мулкига айланди.

Моҳир рақкоса ва изланувчан олима Розия Каримованинг ушбу китоби хоразмлик рақкоса Р. Отажонова ижодини ўрганиш борасидаги муқаддимадир. Зеро, хоразм рақси бой ва гўзал. Бу ўлкада эр ва аёллар рақси, парранда ва ҳайвонот оламига тақлид бўлган мажозий рақс-пантомималар ҳали ҳам ижро этилмоқда. Ана шуларни ўрганиш ва элга тақдим этиш рақсшунослик олдида турган навбатдаги вазифалардан биридир.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, рақс ва рақкосалар фаолиятини атрофлича таҳлил қилиш билан бирга уларни кино ва телефильмлар ҳолида суратга олиш пайти келди. Тамарахоним, Гавҳархоним, Ровия Отажонова ва китоб муаллифи ҳамда бошқа санъаткорлар ёрдамида бой ва жозибали, мафтункор, серзавқ, ўйноқи ўзбек халқ ва профессионал рақсларини лентапарга муҳрлаб, келажак авлодларга етказиш вақти етди.

Рақсшунослик борасида эрлар ва болалар рақсини тўплаш ва ўрганиш ҳам навбат кутиб турган долзарб масалалардан бири. Ҳозиргача Р. Каримова, Л. Петросова, Л. Авдеевалар томонидан ўзбек рақс мактабининг турли кўринишлари, рақкосалар фаолияти ўрганилди ва ўрганилмоқда. Буларнинг аксарияти амалий фаолиятдир.

Олима Розия Каримованинг мазкур китоби рақс санъатининг назарий томонларини ўрганиш учун кенг имконият яратади. Ўйлаймизки, олима бундан кейин ҳам янги-янги асарлари билан рақсшунослик илмини бойитади, рақс санъатига мангулик, мухлисларга эса бир олам завқ бахш этади.

С. АҲМЕДОВ.

ИНТЕРНАЦИОНАЛ ДЎСТЛИК МУШОИРАСИ

ОҲАНГАРОН саноат қурилиши техникумида Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи Тошкент область бўлимнинг ташаббуси билан интернационал дўстлик мушоира кечаси бўлиб ўтди. Унда «Оҳангарон» район газетаси редакцияси қошидаги ёш ижодкорларнинг «Илҳом» адабий уюшмаси қатнашчилари ва республикамизнинг бир гуруҳ таниқли адиблари иштирок этдилар.

Мушоирада Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Туроб Тўла, Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ шоири Жўлмирза Ойимирзаев, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Гулчеҳра Нуруллаева, шоирлардан Назармат, Раззоқ Абдурашид, Рўзи Қодирий, Роҳила Ҳафизова ва бошқалар ўз ижодларидан намуналар ўқиб бердилар.

Шунингдек, адабий кечада оҳангаронлик врач А. Оқилов, «Илҳом» адабий уюшмасининг раҳбари, ёш шоира З. Эралиева, олмалиқлик ҳаваскор шоир Г. Дубовлар ҳам сўзга чиқиб, партия ва ҳукуматимиз халқлар ўртасида интернационал дўстликнинг гуллабяшнаши учун катта ғамхўрлик кўрсатиб келаётганлигини мамнуният билан қайд этдилар.

Р. ҒАНИЕВ.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИГА ҚУЛАЙЛИК

ХИЛМА-ХИЛ МАСАЛЛИҚЛАР

Март ойидан бошлаб Тошкент районидаги кўпгина озиқ-овқат магазинларида тайёр масаллиқлар, шунингдек кондитер маҳсулотлари бурчаклари ташкил этилди. Шу ердан эллик хилга яқин тайёр, ярим тайёр масаллиқлар ва ўн тўрт хил кондитер маҳсулотларини сотиб олиш мумкин.

— Экин экиш мавсуми бошланиши билан,— дейди район хўжалик ҳисобидаги умумий овқатланиш корхонасининг инженер-технологи С. Хусаинова,— далаларда иш қизиб кетади. Бундай дамларда оилаларда ош-овқат тайёрлашга ҳам кам вақт қолади. Умуман эса қишлоқда хизматнинг прогрессив усулларини қўллаш мақсадида райондаги 26 магазиннинг 16 тасида шундай бўлимлар ташкил этилди. Буни аввал «Шодлик» ҳамда «Гулноз» универмагларининг озиқ-овқат бўлимларида тажриба қилиб кўрдик. Янги усул уй бекаларининг оғирини енгил қилди. Келгусида райондаги барча озиқ-овқат магазинларида уни қўллашни режалаштирганмиз.

Ҳақиқатан бу тажриба айни муддао бўлди. Кишилар ишдан қайтаётиб магазинлардан масаллиқларни олиб, қийналмай овқат тайёрлашлари мумкин. Маҳсулотларнинг тури эса хилма-хил.

Магазиндан чучвара, манти, лағмон, котлет, қийма, тўғралган гўшт, арчилган сабзавотлар, шунингдек, пиширилган гўшт, товуқ, сомса, норин, қуймоқ, қатлама, ўрама, чакчак, юпқаларни ҳам харид қилса бўлади. Булардан ташқари уларга коллектив ёки якка тарзда буюртмалар бериш мумкин. Буюртмалар озиқ-овқатлар билан савдо қилувчи магазинлар ва ошхоналарда чекланмаган ҳолда қабул қилинади.

Б. ПЎЛАТОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

◆ ТОШКЕНТДА Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг соврини учун қиличбозлик бўйича шахсий команда биринчилиги давом этмоқда. Унда Иттифоқимизнинг 300 дан ортиқ спортчилари иштирок этишяпти. «Пахтакор» спорт комплекси залида иттифоқдош республикалар ва ленинградлик қиличбозлар беллашишди. Суратда: мусобақа вақтида.

А. Рисқиев фотоси.
(ЎзТАГ).

● ДЗЮДО

Қашқадарёда республика VII қишлоқ спорт ўйинлари программасига кирувчи дзюдо мусобақалари бўлиб ўтди. Унда барча область «Пахтакор» қишлоқ спорт жамиятларининг терма командалари иштирок этдилар.

Тошкент область вакиллари умумкоманда ҳисобида тўртинчи ўринни эгаллашди. 86 килограммгача вазнда мусобақалашган И. Имомов бу вазнда ҳам абсолют чемпионлик учун курашда ҳам биринчи ўринни эгаллади. Шунингдек, областимиз вакилларидан Б. Ҳайдаров ҳамда Т. Сариевлар ўз вазнларида учинчи ўринни олишди.

◆ ФУТБОЛ

Усмон Юсупов номли аграр саноат ишлаб чиқариш бирлашмаси, спорт комплексида Усмон Юсупов хотираси учун мусобақалар бўлиб ўтмоқда. Навбатдаги турда соҳибкорчилар Тўрткўлнинг «Целинник» командасини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. «Пахтакор» эса Жиззахнинг «Звезда» коллективини 2:1 ҳисобида ютди. «Ёшлик» (Тўрақўрғон) — «Хонқа» учрашуви 0:0 ҳисобида якунланди.

БИЛДИРИШ

«ТОШКЕНТ ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти 22 март куни соат 18.00 да бўлади.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Дардисар ҳаммомлар

ПОЙТАХТНИНГ С. Раҳимов районидаги 20-ҳаммомга бир бориб кўрганмисиз? Агар шу пайтгача ҳеч тушмаган бўлсангиз бундан кейин ҳам келишни орзу қилмаганингиз маъқул. Сабаби — таъбингиз хира бўлиб, асабингиз бузилади. Кийимлар илиб қўйиладиган шкафларнинг эшигига қулф ўрнига қатор қилиб рангбаранг латта ва ленталар осиб қўйилган. Ювиниш хонасида эса тоғора етишмайди. Борлари ҳам тешик. Хонадаги иккита душнинг биттаси ишламайди.

Умуман ҳаммомнинг ўзи бир кун ишласа, бир ҳафта-ўн кун «дам олади». Нега шундай, деб сўрасангиз ҳар сафар «Ёнилғи йўқ», деган бир хил жавоб оласиз.

Студентлар шаҳарчасидаги 22-ҳаммомда ҳам аҳвол шундай. Ванна бўлимидаги шароит санитария-гигиена талабларига жавоб бермайди. 7 та душнинг 2— 3 таси ишламайди. Ишлаб турганларининг биттасидан фақат қайноқ сув, иккинчисидан эса совуқ сув оқади.

— Кийимхонадаги шкафларга қулф етишмайди, — дея зорланишади ходимлар. — Ўзимиз ҳаммомга келганларга қатиқ сотиб, пулига қулф олаяпмиз.

20-ҳаммомга кириш ҳақи икки хил: билетларнинг бирига 16 тийин, иккинчисига эса 20 тийин, деб ёзиб қўйилган.

Нега шундай? Ортиқча пул кимнинг ҳамёнига тушади?

Балки, бу саволга район коммунал хўжалиги бошқармасидаги мутасадди ўртоқлар тўғри жавоб беришар.

Коминтерн маҳалла аҳли номидан М. ХОЛБЕКОВА.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ИХЧАМ ФОТОУВЕЛИЧИТЕЛЬ

Автоматик фокусировкали ихчам ФОТОУВЕЛИЧИТЕЛЬ уйда ҳам, сафарда ҳам позитивлар тайёрлашда қўл келади.

УПА-601, УПА-603, УПА-613 ФОТОУВЕЛИЧИТЕЛЛАРИНИНГ БИР ҚАТОР ФАЗИЛАТЛАРИ БОР:

— **фото ашёлар билан комплектланади** (кадрловчи рамка, фотофонарь, вақт релеси ва бошқалар);

— **эни 35 ва 16 мм бўлган негативлардан қоғозларга оқ-қора, шунингдек рангли тасвирларни тушириш имконини беради;**

— **диапроектор ўрнида ҳам фойдаланиш мумкин;**

УПА-613 бу фазилатлардан ташқари истиқболли тасвирни тўғрилаб боради, кўзгу-линзали конденсатори бор, негативдан иссиқликни қайтариш учун қулай шароит яратувчи конденсатори ҳам бор.

Фотоувеличитель ишлатиб бўлинганидан кейин ғилофга жойланади. Бу кўтариб юриш ва сақлаш учун қулайдир.

УПА-601 — баҳоси — 50 сўм. УПА-603 — баҳоси 72 сўм. УПА-613 — баҳоси — 80 сўм.

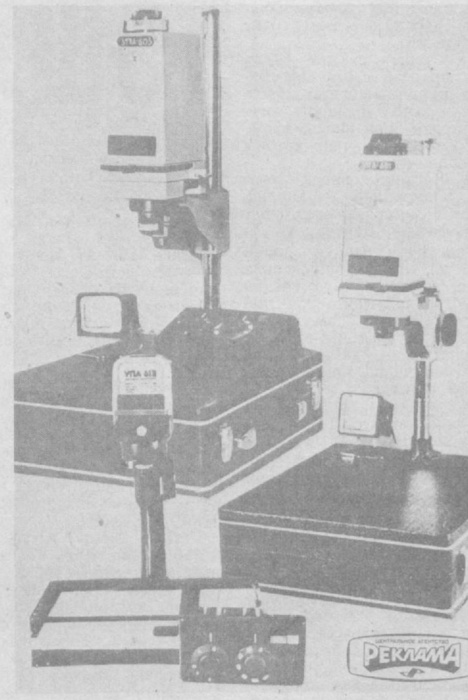

«РАССВЕТ» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА-САВДО ТАШКИЛОТИ.

«РЕКЛАМА» МАРКАЗИЙ АГЕНТЛИГИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

Павлово-Посад металл буюмлари заводи қуйидаги товарларни харид этишни таклиф қилади:

болалар ва ўсмирларнинг бир ва бир ярим ўринли металл кроватлари, баҳоси — 14 сўмдан 42 сўмгача;

тоқ ва қўшалоқ металл карнизлар, 1,2 метрдан 3 метргача, баҳоси — 4 сўмдан 12 сўмгача;

шахсий телевизори борлар учун кабелли ва кабелсиз телеантенналар, баҳоси — 15 сўмдан 33 сўмгача.

Буюртмалар бериш учун қуйидаги адресга мурожаат қилишингизни сўраймиз: 142517, Москва области, Павлово-Посад шаҳри, Д. Улитино, 81-уй.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг гастроллари** (19.30).

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/III да **Ўғрини қароқчи урди** (билетлар сотилган), 23/III да **Олтин девор** (12.00), **Келинлар қўзғолони** (19.30).

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги чорвачилик селекция маркази касаба союз комитетининг йўқолган

ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Телефильм. 10.10 — Икки жуфт ва ёлғизлик. Бадиий фильм. 11.20 — Қувноқ стартлар. 12.05 — Концерт. 12.25 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 15.50 — Концерт. 16.35 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 18.30 — Ҳозирги давр ва ишчилар ҳаракати. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан ва турмуш. 20.05 — Кичик концерт. 20.15 — Ғалаба стратегияси. 2-фильм. 21.30 — Время. 22.05 — СССР халқ артисти Л. Утёсов туғилган куннинг 90 йиллигига. 23.30 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Умумий биология. 11.35 — География. 12.05 — Мустай Карим поэзияси. 13.10 — Тарих. 14.10 — А. Н. Толстой. Рус характери. 14.40 — С. С. Прокофьев. 15.25 — Ж. Верн ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ўқитувчига — музика сабоғи. 19.40 — Ритмик гимнастика. 20.10 — Телефильм. 20.30 — Мультфильм. 20.50 — Спидвей бўйича жаҳон чемпионати. 21.15 — Халқ куйлари. 21.30 — Время. 22.05 — Қолган бутун умр мобайнида. Бадиий фильм. 4 серия. 23.10 — Сиз бунга қодирсиз.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Инсон ва табиат. 11.30 — Санъат ғунчалари. 12.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 12.30 — Биология. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 18.40 — Хоразм телевидениеси студиясининг программаси. 19.00 — Экономика: муаммолар ва вазифалар. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Хоразм телевидение студияси программасининг давоми. 20.00 — Дунё воқеалари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Хоразм телевидение студияси программасининг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Офицерлар. Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва.II. 18.00 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Ўқитувчилар учун консультация. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ёшлик. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Телефильм. 20.50 — Классик куй саҳифалари. 21.30 — Москва-II.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

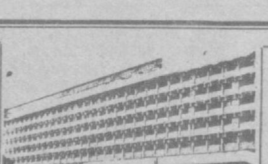

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда—325556; совет қурилиши—325645; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; адабиёт ва санъат—325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар—325556; фотомухбир—325894.

Р. 12152. А. 1668. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12